

NORSKE ARKITEKTKONKURRANSER

Utgitt av Norske arkitekters landsforbund på oppdrag av Bergen kommune

NR.
526
2020

Motto: «True blue»
White Arkitekter, Florian Kosche Dipl.-Ing. MRIF
ÅF Engineering AS, ÅF Advansia ASr

Begrenset plan- og designkonkurranse

«BYSTRAND OG NY LUNGEGÅRDSPARK I BERGEN»

Norske arkitekters
landsforbund

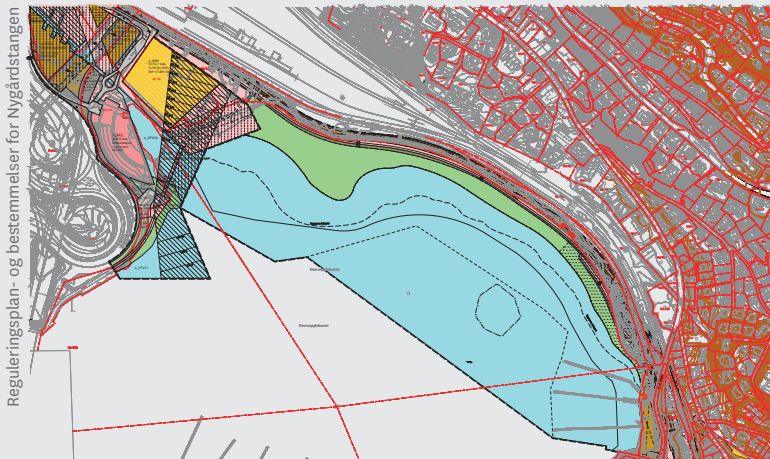
KORT OM KONKURRANSE- OPPGAVEN

Bergen kommune v/Bymiljøetaten inviterte desember 2019 til en begrenset plan- og designkonkurranse i prosjektet Bystrand og ny Lungegårdspark i Bergen. I forbindelse med utbygging av ny bybanestrekning til Fyllingsdalen skal Lungegårdsparken oppgraderes og utvides. På sjøsiden av parken skal Bergens første bystrand anlegges. Konkurransområdet omfatter Lungegårdsparken mellom AdO arena og Draugen i Møllendal, ligger sentralt i Bergen by, og fungerer som et bindeledd mellom bydelene Bergenshus og Årstad. Den tidligere parken har vært mye brukt, både som gjennomfartsåre til å fra sentrum, men også som tur- og rekreasjonsområde. Den nye parken og stranden som nå anlegges skal tilrettelegge for økt bruk, med et bredt aktivitetstilbud og gode rekreasjonsområder. Bergen kommune ønsket med denne konkurransen å få et kompetansetilfang fra et bredt fagmiljø, og en kreativ, innovativ og tverrfaglig teamsammensetning.

- Bystranden i Bergen skal tilføre byen noe unikt og utfordre bergensernes forhold til vann og opplevelser knyttet til vannet. Parken og bystranden skal være et identitetsskapende byrom, et nytt signaturanlegg for Bergen.
- Området skal bli et attraktivt og nyskapende uterom for Bergens innbyggere og besøkende, som tilrettelegger for opphold, aktiviteter og rekreasjon på både solfylte og regnfulle dager.

OM TOMTEN

Konkurransområdet strekker seg langs hele østsiden av Store Lungegårdsvann. Fra AdO-arena til Draugen Marina. Draugen Marina skal flyttes vekk fra området. Parkområdet som skal utformes er ca 800 meter langt og vil variere i bredde. Området ligger sentralt i Bergen, og binder sammen Bergenshus indre og Bergenshus Ytre/Årstad. Når en kommer med tog fra Arna, bybane fra Haukeland sykehus, eller på sykkel, vil det være her man møter byen. Området ligger ca 10-15 minutters gange fra togstasjonen og 15-20 minutters gange fra Byparken. Langs østsiden av området går togbaneskinner, og nå i tillegg bybane. Langs bybanen, mot parkområdet, vil det anlegges gang- og sykkelvei. For harde trafikanter er det kun mulig å entre parken fra hver ende, i nord og i sør.

Reguleringsplan- og bestemmelser for Nygårdstangen

RANGERING

1. PREMIE KONKURRANSENS VINNER

Motto: «TRUE BLUE»

White Arkitekter
Florian Kosche Dipl.-Ing. MRIF
ÅF Engineering AS
ÅF Advansia AS

2. PREMIE

Motto: «SKJÆRGÅRDSKAMPEN»

Werk arkitekter, København
Origo Arkitektgruppe A/S
ÅF Advansia AS avd. Lighting
Ecofact Sørvest A/S
Konstruksjonsteknikk A/S
Haugen VVA A/S
Instanes A/S Rådgivende ingeniører
ÅF Engineering A/S

3. PREMIE

Motto: «MENS VI GÅR»

Arkitektgruppen Cubus AS
Vill Urbanisme
Multiconsult
Monstrum
Norsk Natur Informasjon - NNI
Kurt Johannessen (kunstner)
Richard John Seymour (3d visualisering)

4. PREMIE

**Motto: «LUNGEGÅRDSKAMPEN –
FORMGITT AV VANN»**

SLA Norge
Kaleidoscope
Studio Holmedal
COWI

5. PREMIE

Motto: «OPPLEVELSESSTIEN»

SANBERG Architects APS
Common Ground (Wild card)
AFRY (tidligere ÅF); VA, bygg, RIE, GEO
LIGHT BUREAU (tidligere ÅF); Lysdesign

JURY

JURY

De innleverte utkastene er bedømt av en jury med følgende sammensetning:

Knut Hellås

Seniorlandskapsarkitekt, Bymiljøetaten, Bergen kommune

Geir Haveraaen

Avdelingsleder, Bymiljøetaten, Bergen kommune

Inês Moço Pereira

Arkitekt MNAL, Byarkitekten, Bergen kommune

Sveinung Koppen Jakobsson

Ungdommens Bystyre i Bergen Kommune

Ragnhild Momrak

Landskapsarkitekt MNLA, Dronninga Landskap

Bjørn Inge Follevaag

Representant fra rådet for kunst i offentlige rom

Ronny Lockert

Idrettsseksjonen, Bergen Kommune

Bjørn Lyngedal

Fylkesdirektør opplæring, Vestland Fylkeskommune

Gisle Nataas

Arkitekt MNAL, Norske arkitekters landsforbund, jurysekretær.

Observatør:

Sara Waagen

Landskapsarkitekt, Bymiljøetaten, Bergen kommune

GJENNOMFØRING AV KONKURRANSEN

Konkurransen ble gjennomført som en begrenset plan- og designkonkurranse i henhold til Lov og Forskrift om offentlige anskaffelser, kap 31. Konkurransen ble kunngjort på Doffin, TED, Mercell og på Norske arkitekters landsforbund (NAL) sin nettside. Norske arkitekters landsforbund (NAL) bisto Bergen kommune med faglig støtte, og rollen som jurysekretær og oppnevnte LARK til juryen. Konkurransenprogrammet med vedlegg er utarbeidet av Bergen kommune i samarbeid med Odin prosjekt og med bistand fra NAL. Funksjonen som konkurransefunksjonær i denne konkurransen ble ivaretatt av Odin Prosjekt AS.

Bergen kommune ønsket med denne konkurransen å få et kompetansetilfang fra et bredt fagmiljø. 26 søknader til prequalifiseringen ble mottatt innen fristen 8. november 2019. Det ble foretatt en kvalifikasjonsvurdering av tilbudt team, hvor de skulle vise økonomisk evne til å gjennomføre prosjektet og teamets faglig kompetanse og erfaring fra lignende prosjekt. Det ble så tatt en vurdering av erfaring og kompetanse hos fagansvarlig og vurdering av oppgaveforståelse som gikk ut på å besvare tre spørsmål.

Følgende tre spørsmål skulle besvares:

- Hva vil brukerne etterspørre av aktivitets- og rekreasjonsmuligheter i fremtiden (om 50 år) i et område med denne form, størrelse og beliggenhet?
- Universell utforming av området er sentralt. Hvordan utforme rekreasjonsområder og aktivitetsområder som er tilgjengelig og inkluderende for alle, uavhengig av funksjonsevne?
- Hvordan utforme en variert, mangfoldig og bærekraftig strandlinje som gir mulighet for ulike former for vannkontakt og opplevelser tilknyttet vann?

Tilbudene ble vurdert av 7 medarbeidere fra Bymiljøetaten og VA-etaten i Bergen kommune med ulik faglig kompetanse. Fem team ble valgt ut av en utvelgelseskomite. Teamene er listet opp for foregående side. Alle de inviterte team ble honorert med kr. 400 000,- ekskl. mva.

Det ble arrangert oppstartsmøte for deltakerne i Bergen 10. januar 2020. Frist for spørsmål til konkurransen var satt til 12. mars 2020. Innleveringsfristen var 8. april 2020 Juryen har gjennomført syv jurymøter: 29. og 30. april, 6., 7., 13., 14. og 29. mai.

Utkastene ble utstilt på deler av konkurransetomten, i Møllendal allmenning, fra 5. mai 2020 til 22. juni 2020 hvor utstillingen var åpen for publikum hver dag. Parallelt med juryeringen ble forslagene publisert på kommunens hjemmeside hvor innbyggere fikk mulighet til å si sin mening og stemme på det beste forslaget via Microsoft Forms. Den digitale brukermedvirkningen er en prosess som har blitt gjennomført helt adskilt fra fagjuryens arbeid og prosess. Konkurransens resultat ble offentliggjort på et arrangement i Møllendal allmenning fredag 19. juni 2020.

Utgitt av Norske arkitekters landsforbund på oppdrag av Bergen Kommune.

BERGEN
KOMMUNE

Norske arkitekters
landsforbund

Tomten i dag. Foto fra konkurransegrunnlaget.

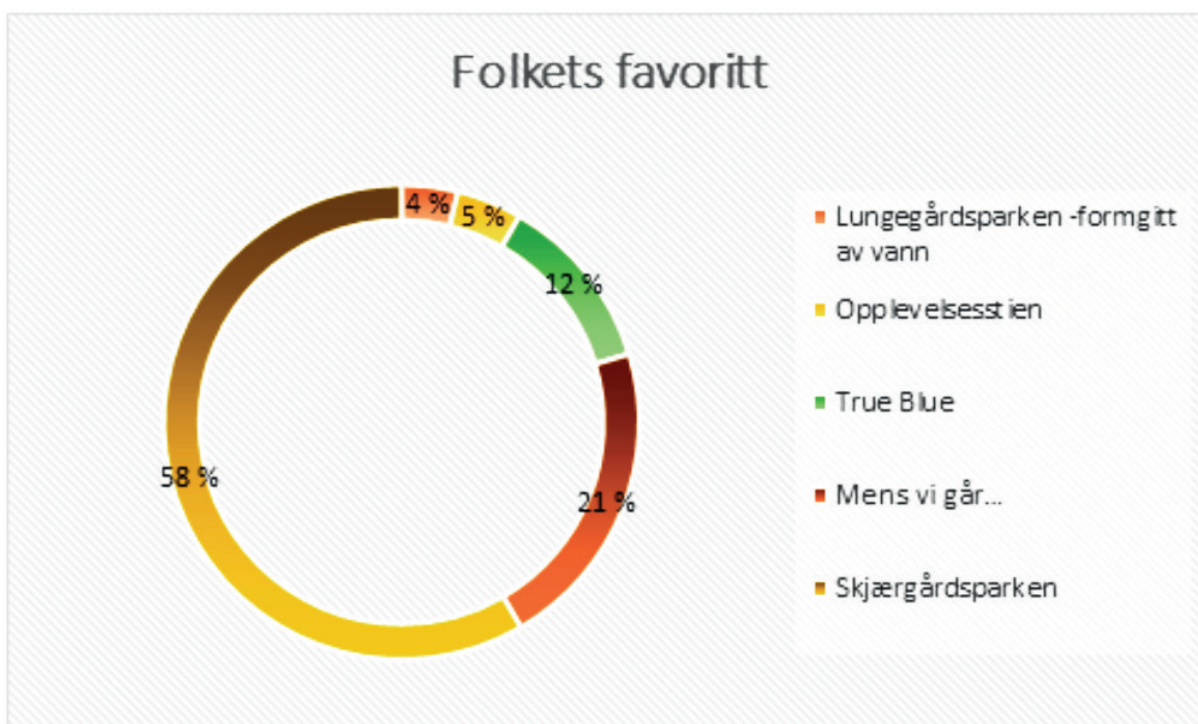
DIGITAL BRUKERMEDVIRKNING VIA BERGEN KOMMUNES HJEMMESIDE

Parallelt med juryeringen ble forslagene publisert på kommunens hjemmeside hvor innbyggere fikk mulighet til å si sin mening og stemme på det beste forslaget via Microsoft Forms. Det ble også laget en link til Facebook og opprettet et arrangement for utstillingen på Møllendal Allmenning i perioden 5. mai – 19. juni.

Den digitale brukermedvirkningen er en prosess som har blitt gjennomført helt adskilt fra fagjuryens arbeid og prosess. Den digitale brukermedvirkningen har blitt gjennomført parallelt med juryeringen for å engasjere og høre brukernes ønsker og tanker om den nye byparken. Resultatet som var kommet inn innen 12. mai ble presentert juryen i møtet 13. juni. Resultatet fra den digitale brukermedvirkningen medgis her siden det har vært et ønske fra Bergen kommune å engasjere innbyggerne i Bergen.

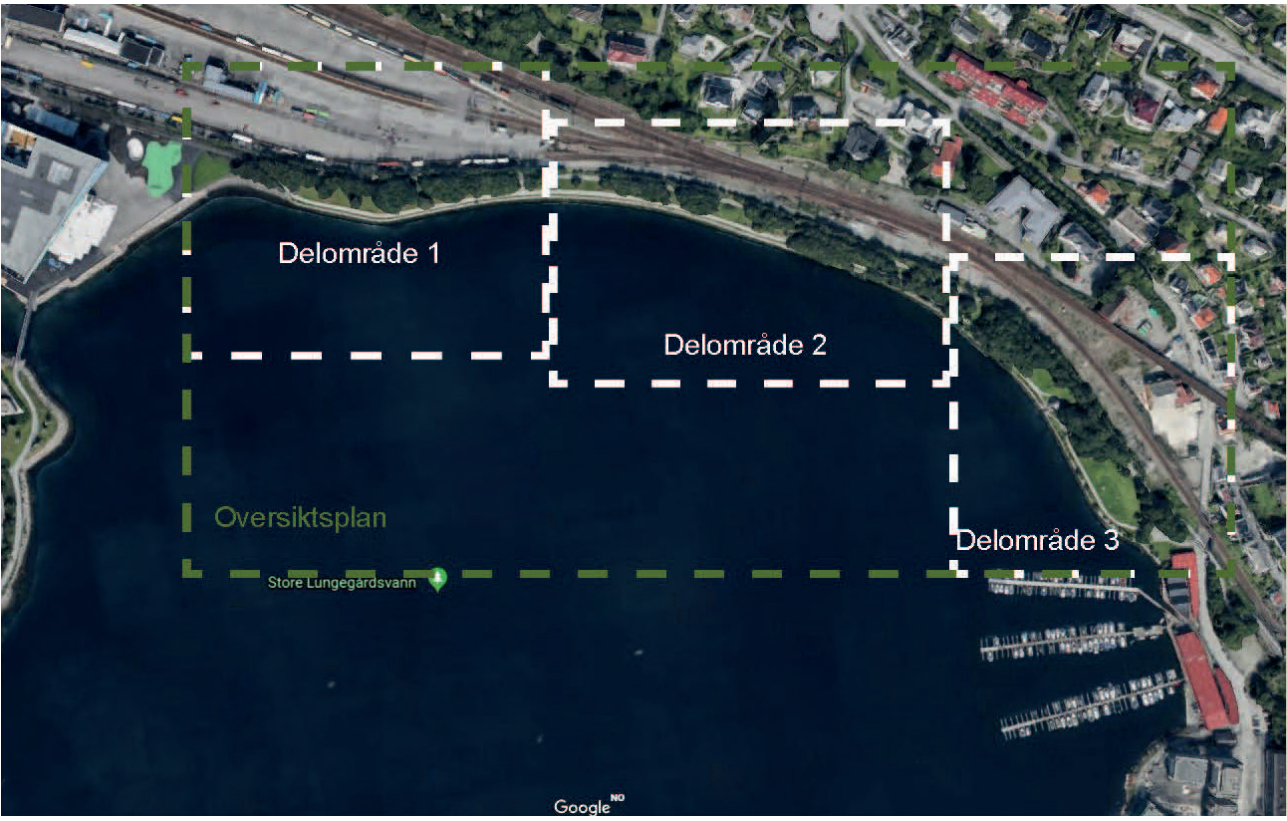
12. mai klokken 12:00 var det kommet inn 183 stemmer og kommentarer til forslagene. Dette viser stort engasjement og interesse rundt prosjektet blant innbyggere i Bergen. Juryen er imponert over at så mange engasjerer seg i prosjektet, og det er mange gode innspill som kan arbeides inn i det vinnende forslaget. Resultatet fra undersøkelsen ble vist juryen i møte 13. mai. Avstemming og kommentarer vil være åpent frem til 19. juni 2020, da utstillingen tas ned. De innkomne kommentarer blir behandlet som del av arbeidet i forprosjektfasen til høsten.

Dette diagrammet viser folkets favoritt og rangering av utkastene prosentvis:

Illustrasjon fra konkurranseprogrammet.

Illustrasjon fra konkurranseprogrammet.

EVALUERINGSKRITERIER

Konkurranseutkastene vil bli evaluert etter en helhetsvurdering basert på hvordan forslaget har svart på oppgaven i programmet, og hvordan de bidrar til å bygge ambisjonene formulert i konkurranseprogrammets kap. 2. Ambisjoner for Bystrand og ny Lungegårdspark.

Følgende kriterier ble vektlagt i juryens evaluering:

HELHETSGREP OG UTFORMING

- Hvordan bidrar prosjektet til å styrke opplevelsesverdien ved å tilrettelegge for nye måter å oppleve strandflaten, vannkanten og vannet på? Stikkord: Vannopplevelser på Bergensk
- På hvilken måte har prosjektet et tydelig konsept og helhetsgrep som gjenspeiler funksjonalitet og tilhørighet i Bergen?
- Hvordan bidrar prosjektet til god landskapsforming og inngår som et positivt element i det store bybildet? Stikkord: Overordnet formingsgrep
- Hvordan sikrer prosjektet god kontakt og sammenheng med omkringliggende områder? Stikkord: Plasser, byrom, innganger, bybanestopp og turveiforbindelse rundt vannet.

FUNKSJONER OG BRUK

- Hvordan bidrar prosjektet til å fremme kommunens ambisjoner om en aktiv og attraktiv by for alle?
- Hvordan ivaretar prosjektet de permanente funksjonene hvor turvei, biologisk mangfold og skulpturløype inngår?
- Hvordan ivaretar prosjektet mulighetene for arrangement til ulike formål som idrett, kunst, kultur og som sosial møteplass?
- Hvordan løser prosjektet utfordringene med universell utforming? Stikkord: Tilgjengelighet, tilkomst, opplevelser for alle

GJENNOMFØRBARHET OG DRIFTSMESSIGE FORHOLD

- Hvordan ivaretar løsninger i prosjektet gjennomførbarhet i forhold til økonomi, tekniske løsninger og etappevis utbygging? Stikkord: Fremtidsrettede løsninger, robusthet, gode drifts- og vedlikeholdsløsninger.

Bilde fra Lungegårdsparken 2016. Foto: Sara Waagen.

JURYENS GENERELLE KRITIKK

Det er ikke hver dag det planlegges en ny bypark. Det er et unikt prosjekt og prosess Bergen kommune nå er i gang med å planlegge. Gitt parkens sentrale beliggenhet og utstrekning, er det mange viktige forhold som skal ivaretas. Den skal både koble byen sammen på langs, og sørge for å redefinere møtet mellom fjellsiden og det storslåtte vannrommet.

De fem konkurranseutkastene har mange gode innspill på helhet, punkter og detaljer som juryen er glad for å få inn som et underlag til hvordan området kan og bør utvikle seg, men samtidig også innspill til hvordan juryen mener området ikke bør utvikle seg. Juryen har ikke funnet et utkast som alene og slik det er presentert har et helt overbevisende grep. Etter gode faglige diskusjoner i juryen og sammen med innspill fra eksterne eksperter innenfor konstruksjon, brukerperspektiv, biologi og vannmiljø, mener likevel juryen at ett av de foreslåtte utkastene gir et bedre utgangspunkt for den videre prosessen enn de øvrige, sammen med enkelte føringer fra juryen.

Juryen har vurdert konkurranseutkastene med hovedfokus på hvordan løsninger for parken imøtekommer de oppstilte ambisjoner for området, sett i forhold til konkurransens evalueringskriterier. Det er et helhetsgrep juryen skal velge og vinnerutkastet må kunne utvikle seg. Konkurransesvinneren må ha et robust utgangspunkt.

HELHETSGREP OG UTFORMING

Den nye byparken skal være grønn, møte det blå, fremstå som variert og være for alle. Ønsket er en bystrand på bergensk. Parken skal planlegges slik at det kan være mange mennesker, i alle aldre, samtidig i parken. Nasjonalt og globalt skal vi bygge og bo tettere i fremtiden og denne typen parker blir særlig viktige demokratiske pusterom i våre fremtidige bysamfunn.

Parken skal i seg selv være et positivt målpunkt for byens befolkning, den skal skape økt kontakt og opplevelse mellom by og vann og planlegges for alle. Den bør ha attraksjoner og være brukervennlig til alle årstider. I tillegg til det parkmessige skal også parken forholde seg til det byplanmessige potensialet som ligger i området. I det store landskapet ligger parken mellom byfjellet og Store Lungegårdsvann, mellom Møllendal og Nygårdstangen. Parkens vestsida møter Store Lungegårdsvann langs hele dens lengde og parkens østside grenser mot eksisterende toglinjer og snart også

Bybanen. I parkens sydlige ende, ved Kalfaret, Fløen og Møllendal der mange bor, blir parken en naturlig trase mellom by og hjem. I parkens nordlige del ligger Bergens store nye svømmearena AdO og Amalie Skram VGS. Mellom AdO, bystasjonen og togstasjonen er det et bakenforliggende område rett nord, Nygårdstangen, som parken også skal møte.

SOSIAL BÆREKRAFT

En park for fremtiden må ha et bredt spekter med aktivitet, for alle aldersgrupper og planlegges for hele årshjulet. Sosial bærekraft er spesielt viktig. Det er viktig at hele parken er lett leselig, tilgjengelig, åpen og inviterende for alle, hele året. Universell utforming med dens fulle betydning bør være sentralt og hovedprinsippet i alle løsninger, ikke bare et alternativ. God tilgjengelighet for alle bør være et gjennomgående hovedgrep i hele parkens lengde og bredde.

TOMTEN

Bergen kommune etterspør en mulighetsstudie, altså overordnede strategier med robuste løsninger for hvordan området kan utvikles til en landskapspark som er tilpasset nettopp dette området. Tomten ligger på deler av en ny steinfylling i overgangen mellom Store Lungegårdsvann og de eksisterende togsporene. Tidligere Lungegårdspark lå også her og ble fjernet i forbindelse med ny trase til bybanen. Utfyllingen er i hovedsak et resultat av utbyggingen av Bybanen. Utfordringen til deltakerne i konkurransen har derfor vært; hvordan skape en bystrand med bergensk særpreg på denne lokaliteten?

Juryen har gjennomgått de fem forslagenes strategier for hvordan parken skal utvikle seg over tid. Som helt overordnede hovedprinsipper kan en se noen likheter mellom utkastene. To av prosjektene, *Mens vi går* og *True blue*, har tatt utgangspunkt i den eksisterende utfyllingens utstrekning, altså parkens ytre grense, og gitt form til en park med dette som en ytre grense og en overgang mot vannet. Forslagsstillerne skaper med dette økt parkvolum ved å kontrollere kanten til vannet i tråd med gitt utfyllingslinje. De tre andre prosjektene,

Lungegårdsparken, Opplevelsesstien og til dels *Skjærgårdsparken* har et konsept og grep hvor store deler av ny utfylling fjernes, og det legges opp til en større tidevanns- og svabergssone mellom tidevannet i Store Lungegårdsvann og den nye parken. Tidevannsbevegelsene er dermed tydeliggjort og eksponeres som en viktig del av parkens konsept. Det å jobbe med en tidevannsspark mener juryen i utgangspunktet er interessant, men anser det vanskelig å etablere dette i stor utstrekning i den nye parken. Det er dessuten et konsept som gir parken betraktelig mindre areal enn hva dens grenser legger opp til.

Opplevelsesstien og *Lungegårdsparken* har lagt opp til et konsept hvor den grønn/blå delen av parken er mer eller mindre fysisk utilgjengelig for parkens brukere med tanke på bruk og aktiviteter, da det er foreslått tidevannssoner og strandeng i en bred sone mellom Store Lungegårdsvann og parkens «tørre» sone. *Opplevelsesstien* og *Lungegårdsparken* har bearbeidet gjenværende «park»areal og gangsystemet som to separate systemer, som tilsynelatende er koblet sammen på få punkter. Her er det ment en skal bevege seg gjennom parken på et sett av konstruerte broer/klopper/stier og betrakte det blå/grønne parklandskapet. Juryen stiller seg tvilende til om dette er et godt parkgrep som vil skape attraktivitet, være inviterende, vil generere folkeliv og kunne ta i mot arrangementer på en god måte. I *Opplevelsesstien* og *Lungegårdsparken* er store deler av overgangssonen, altså parkens ytre kant mot Lungegårdsvannet, et areal man mer skal betrakte og ikke fysisk bruke. Både *Opplevelsesstien* og *Lungegårdsparken* har laget et bevegelsessystem av harde stier, broer og klopper hvor publikum skal bevege seg når de passerer gjennom parken og der aktiviteter/programmer er knyttet til dette overliggende kommunikasjonssystemet. Juryen er skeptisk til disse konseptene, særlig fordi parkens bruk og liv forutsettes å utfolde seg på de foreslåtte harde stiene/kloppene. Juryen tror på en grønn park og at det planlegges en fysisk kontakt på flere plan mellom vann/vegetasjon og parkens brukere.

Skjærgårdsparken bruker store deler av den eksisterende fyllingen til en overgangssone mellom park og vann bestående av en foreslått «skjærgård» av øyer og skjær, som juryen ser på som et fremmed konsept her i Store Lungegårdspark. Oppsummert kan en si at de tre prosjektene *Opplevelsesstien*, *Lungegårdsparken* og til dels *Skjærgårdsparken* bruker unødig mye av prosjektområdet til vann.

STIER OG VALGMULIGHETER

Skjærgårdsparken, *True blue* og til dels *Mens vi går* byr på mange forskjellige måter å bevege seg gjennom den grønne parken på, en variasjon og valgmuligheter juryen ser på som viktig. Stiene og gangforløpet i *Opplevelsesstien* og *Lungegårdsparken* oppleves som stiv og regissert, og gir lite valgmuligheter for parkens

brukere. I dette konseptet beveger brukerne seg over parklandskapet, ikke i det. Å ha flere valg og muligheter når du skal gå gjennom parken er en sterk kvalitet som gjør at parken blir rikere på opplevelser. De to prosjektene med stier og klopper som svever over, fremstår i den sammenheng noe stiv og gir ingen valgmuligheter for brukerne.

VEGETASJON

Bruken av vegetasjon er vist i svært varierende grad i de fem utkastene. Juryen mener bruk av en bred, helst lokaltilpasset vegetasjonspalette, gjerne også biotoper, vil skape det beste resultatet. Det vil både fortelle og skape identitet om noe som er nettopp her, i Bergen, i kanten av byfjellene, i møte med sjøen. Det er også det som har best utgangspunkt for å kunne vokse godt og skape en god og frodig park over tid. Vi ber forslagsstiller å komme med forslag til økning av biologisk mangfold.

Det flere som har foreslått en molo fra landkaret til Nonnekloppen, i forlengelse av en framtidig kanal fra Lille Lungegårdsvann. Dette er tenkt både med ulikt forankringspunkt mot landside og ulik utforming/utbygging. Prinsippet med molo er etter juryens skjønn i utgangspunktet godt og fornuftig, da det skjermer de foreslåtte sandstrendene i nord. Det er viktig å finne en god utforming, løsning og tilknytningspunkt mot land som aktiviserer moloen i dette møtepunktet. Moloen bør ikke være en blindgate som ender i et betalingsanlegg, men bør utformes og programmeres for allmenn ferdsel og som et attraktivt offentlig element i parken. Et badeanlegg med inngangsbillett må eventuelt komme som et tillegg, som et adskilt anlegg.

KONSTRUKSJONER

Med tanke på konstruksjonsprinsipper skal en ha en god grunn for å plassere elementer flytende på sjøen. I forhold til faste konstruksjoner ute i vannet er det viktig å ta stilling til høyden på elementene: Skal elementene ute i vannet forholde seg til landhøyden eller vannhøyden? Det er to forskjellige konsepter som gir to ulike relasjoner, tilganger, muligheter og utfordringer konstruksjonsmessig og sikkerhetsmessig i forhold til vannet. Flere av prosjektene viser også løsninger med brygger og broer som viser en kombinasjon av brygge og flytebrygge. Dette kan være problematisk konstruksjonsmessig og må utredes nærmere.

JURYENS AVGJØRELSE

Juryen har hatt fokus på å finne det utkastet som samlet sett ivaretar konkurransens intensjoner og krav på en best mulig måte, og som er robust med hensyn til bearbeidelse i den videre prosjektutviklingen.

Juryen har hatt både engasjerende og krevende faglige diskusjoner om de fem utkastene, men har kommet fram til valg av vinner. Vinnerutkastet er etter juryens totalvurdering det beste utgangspunktet for den videre prosessen med å etablere en ny bypark langs Store Lungegårdsvannet, samtidig som dette utkastet er robust nok til å kunne bearbeides i tråd med juryens anbefaling for det videre arbeidet.

Viktige kvaliteter ved *True Blue* som har vært avgjørende for juryen for å kåre dette til konkurransens vinnerprosjekt har vært:

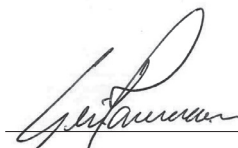
- Konkurransprogrammet svares ut ved at forslaget viser en romslig, blå/grønn og innholdsrik strand der det er tilrettelagt for et variert møte med vannet og et bakland med plass til opphold, en bystrand på bergensk.
- Forslaget forholder seg til eksisterende utfylling på en god måte og kan opparbeides etappevis.
- Prosjektet har et tydelig strandparkkonsept inspirert av vestlandsk kystlandskap i formgivningen av møtet med vannet og oppbygging av terreng og landskapsrom.
- Prosjektet er et av forslagene som viser best kontakt med vannet, både fysisk og visuelt.
- Forslaget har en balansert programmering og fremstår ikke som overprogrammert.
- *True Blue*'s program for bystrand og ny Lungegårdspark viser stort potensial for mange aktiviteter og oppholdssoner, samt fleksibilitet og endring.
- I *True Blue* tilrettelegges det for møteplasser opphold, aktivitet og rekreasjon på en gjennomført god måte.

JURYENS UNDERSKRIFTER

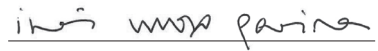
juni 2020

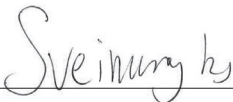
Knut Hellås
Seniorlandskapsarkitekt,
Bymiljøetaten, Bergen kommune

Geir Håveraen
Avdelingsleder, Bymiljøetaten, Bergen
kommune

Inês Moço Pereira
Arkitekt MNAL, Byarkitekten,
Bergen kommune

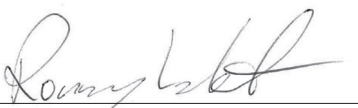
Sveinung Koppen Jakobsson
Ungdommens Bystyre i Bergen
Kommune

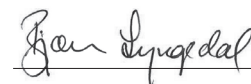
Ragnhild Momrak
Landskapsarkitekt MNLA,
Dronninga Landskap

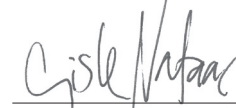
Bjørn Inge Follevaag
Representant fra rådet for kunst i
offentlige rom

Ronny Lockert
Idrettsseksjonen, Bergen Kommune

Bjørn Lyngedal
Fylkesdirektør opplæring,
Vestland Fylkeskommune

Gisle Nataas
Arkitekt MNAL, Norske arkitekters
landsforbund, jurysekretær.

«TRUE BLUE»

1. PREMIE

KONKURRANSENS VINNER

WHITE ARKITEKTER

WHITE ARKITEKTER

Kjerneteam: Niels de Bruin, Fredrik Pettersson, Kjetil Torggrimsby, Martina Rehn, Clara Frankel og Oskar Nordström

Samarbeidspartnere:

FLORIAN KOSCHE DIPL.-ING. MRIF:

Florian Kosche

ÅF ENGINEERING AS:

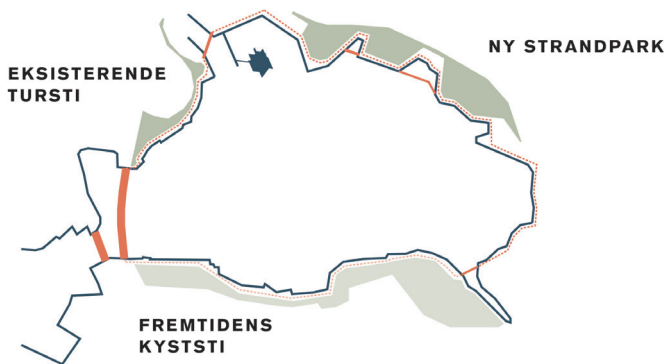
Ken Haga

ÅF ADVANSIA AS:

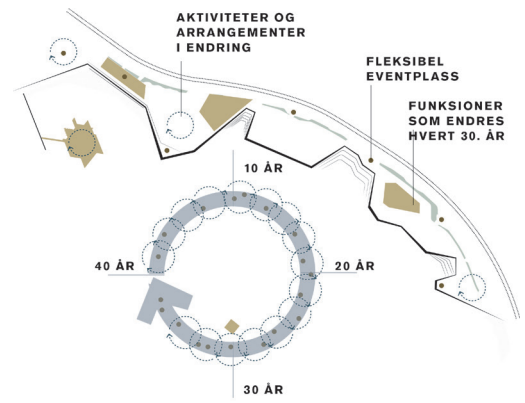
Morten Jensen

Prosjektet *True Blue* tar utgangspunkt i vannet som det grunnleggende elementet, og utvikler møtet mellom fjellside, elv og sjø. Parken vil bli en grønn kobling mellom Florida og Møllendal og et steg videre i å etablere en helhetlig sjøpromenade rundt hele Store Lungegårdsvann. Visjonen med sjøpromenaden er å skape et sjønært parkrom som fungerer som en attraktiv del av byen, der mennesker enkelt kan bevege seg rundt vannet med videre forbindelser. I dette prosjektet får bystranden og parken to viktige funksjoner – som en destinasjon og en viktig kobling mellom vann og land. Parkens program viser stort potensial for mange aktiviteter, ulike parkrom og oppholdssoner, samt fleksibilitet og tilpasningsmuligheter. Her er vist hvordan lokasjoner for eventer og aktiviteter kan endres over tid og hvordan brukerne kan involveres i dette. Prosjektet viser viktigheten av å etablere en balanse mellom programmerte og uprogrammerte rom og flater.

Etter juryens vurdering oppfyller dette forslaget konkurranseprogrammets ambisjoner og forutsetninger for å lage en bystrand på bergensk på den beste måten. Det utfordrer og tilrettelegger for et variert møte med vannet langs hele parkdraget. En langstrakt sandstrand med tilhørende aktiviteter i nord, utsiktspunkt og promenader med tilhørende brokonstruksjoner som ikke er for dominerende, frodige vikar og store grønne flater for egenorganiserte aktiviteter og sosiale møteplasser.

Parken blir en grønn kobling mellom Florida og Møllendal og et steg videre i å etablere en helhetlig kystpromenade rundt hele vannet

Det er viktig å etablere en balanse mellom programmerte og uprogrammerte flater. De programmerte flatene endrer seg over tid ved hjelp av brukemedvirkning.

I *True Blue* er bruk av gabioner et grunnleggende designelement som skaper rammer for terrenget, vannet og ulike programmer. Dette gir parken et tydelig og gjennomgående formspråk som skiller seg fra de andre forslagene ved å ha mer rette og klart definerte kanter ut mot vannet. Disse kantene er gjort mykere med vikene som strekker seg inn i parkarealet og inviterer til vannlek med terrasser. Langs promenaden er det trapper og brygger som tilrettelegger for vannkontakt.

HELHETSGREP OG UTFORMING

I *True Blue* tilrettelegges det for både opphold, aktivitet og rekreasjon på en gjennomført god måte. Her er noe for alle

– enten du vil gå tur, bade, trene eller grille og leke. Forslaget består av høydedrag, viker, gressletter, nes – noe som illustrerer et typisk vestlandsk landskap. Den foreslåtte kyststien gir adgang til strandkanten og gir en inndeling i landskapsrom som byr på varierte opplevelser mens man beveger seg gjennom parken.

Arealet er utnyttet på en god måte, uten at det blir overprogrammert. De mange veivalgene gjør at parken kan oppleves på ulike måter, og at den byr på en variasjon i romforløp. Her er tett vegetasjon mot åpne gressflater, utsikt over vannflaten langs store deler av parken, og mulighet for å trekke inn under trekronene i skogen.

De mange regntakene fremhever Bergens mest typiske vær: regnet. Det er fint med steder å flykte til dersom himmelens sluser plutselig skulle åpne seg. Møtet med vannet samsvarer med resten av byen, her er kanter og brygger, mest i rette former. Juryen mener at kontakten med Store Lungegårdsvann bør utvikles ytterligere i det videre arbeidet, slik at det tilrettelegges for bedre vannkontakt for alle. Inngangene til parken i nordlig og sørlig ende har tatt hensyn til gjeldende reguleringsplan. Her er parkarealet utnyttet på en god måte og Amalie Skram VGS får aktiviteter i umiddelbar nærhet til skolen slik at parken kan brukes i friminuttene. Ekspressåren for sykkel/gående langs Bybanen er utformet som en del av parken på en tiltalende måte, samtidig som den kobles sammen med turveiene i parken. Dermed oppstår flere valgmuligheter om man ønsker å bevege seg gjennom parken. Koblingspunktene Hansaviken, Starefossen og Sansehagen gir ulike landskapsrom der vannlinjen sammen med terrengforming gir andre opplevelser enn i parken forøvrig.

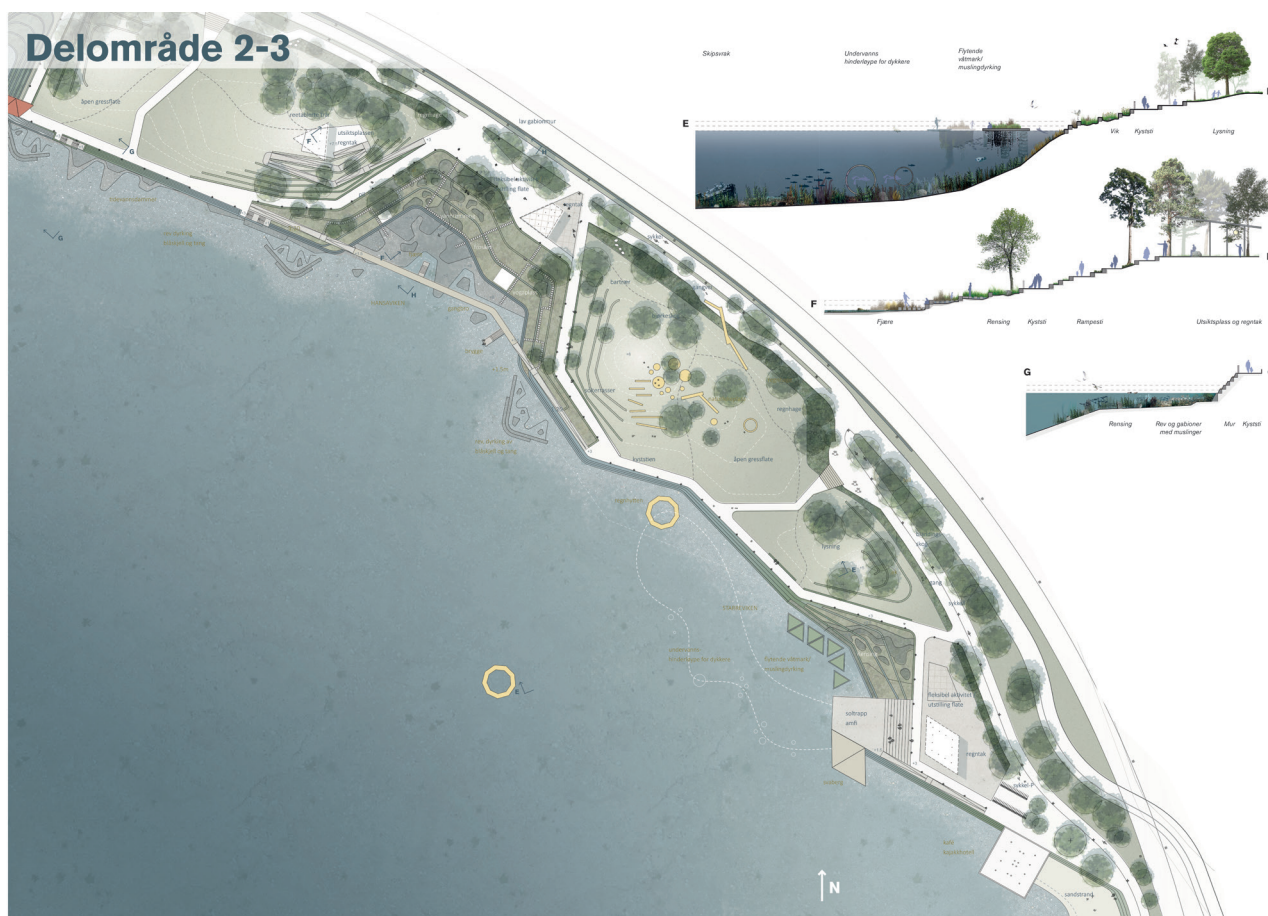
FUNKSJONER OG BRUK

Forslaget legger opp til en strandpark med et mangfold av aktiviteter, men også områder hvor det er godt å kunne sette seg ned og slappe av. I nordlig del er det lagt opp til et romslig strandareal, delvis også i sør. Denne parken kan bli en attraktiv møteplass for alle, enten for å delta i ulike aktiviteter eller på grunn av parkopplevelsen i seg selv. De permanente funksjonene ivaretas på en god måte hvor det planlegges rom for skulpturløype, fleksible plassdannelser og turveier.

Universell utforming er bare delvis løst. En del bearbeiding bør derfor gjøres for å øke tilgjengeligheten for alle, spesielt i overgangen mellom land og vann. Ekspressåren i bakkant er integrert i parken, men beholdt som ekspressåre, noe juryen mener er en heldig løsning som kan fungere godt.

Fritidsaktiviteter vil være viktig i parken. Kano, kajakk, skateboard, vannjet, start/slutt punkt for triatlon er eksempler på bruk som sannsynligvis kommer til å bli en del av den fremtidige parken og som må planlegges godt integrert i helheten. Det må sikres god universell tilgjengelighet til aktivitetene, utsetningsbrygger for kano og kajakk, midlertidig utsetningsrampe for vannjet og permanente start og slutt punkt for triatlon. Et skateanlegg kan med fordel være under et av regntakene. Aktivitetene bør utvikles i samarbeid med brukere med god brukerinvolvering fra tidlig tidspunkt.

Regnhytten må integreres bedre i planforslaget enn vist i utkastet. Løsningen fremstår utydelig og tilkomst til Regnhytten virker uklart. Her må arbeides videre med en mulig tilkomst fra land og en bedre sammenheng med parken, i tråd med kunstnerens intensjoner. Det bør åpnes opp for mer biologisk mangfold i parken. Det bør også tilrettelegges for flere soner med variert beplantning. De foreslåtte renseløsningene for vikene, Regnviken, Hansaviken og Stareviken bør videreutvikles i forhold til overvannshåndtering, sansehager, beplantning og våtmarksøyer. Forslaget er positivt med tanke på rensing av

overvann før vannet ledes ut i sjø, men her må jobbes mer med rensbiotopene. Det er ikke vist dybde for bekkeutløp, dette må bearbeides i forprosjektfasen.

Det må arbeides mer med de flytende konstruksjonene i sjø og tilhørende molo/pir. Flytende konstruksjoner krever solid forankring i grunn og vil ha en dynamisk bevegelse sammen med sjøvannet. Dette stiller store krav til tekniske løsninger relatert til Sjøstjernen med oppvarmet lukket basseng på flytende konstruksjon. Molo/pir bør stabiliseres med peler og graves ned under strandnivå for å hindre utvasking. Broene som er foreslått må jobbes videre med i forhold til vind og bølgepåvirkning/tidevann.

GJENNOMFØRBARHET OG DRIFTSMESSIGE FORHOLD

True blue forholder seg til utfyllingen på en god måte og kan opparbeides etappevis. Forslaget viser terrengvariasjoner som kan ivareta massebalanse og at området kan gradvis åpnes etterhvert som enkeltdeler blir ferdigstilt, uten at det går på bekostning av hverandre.

JURYENS RÅD TIL VIDERE BEARBEIDING AV *TRUE BLUE*

Juryen mener at det videre arbeidet med prosjektet krever utvikling og bearbeidelse særlig på følgende punkter:

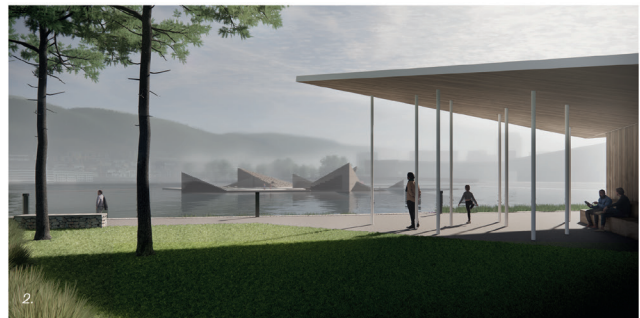
- Interaksjon med vannet er et hovedelement i konkurransen. Forslagets kyststi er et utgangspunkt å jobbe videre med for å skape bedre tilgjengelighet til vannet gjennom hele parken, med tanke på økt og bedre

tilretteleggelse for nærkontakt med vannet for alle grupper av parkens brukere.

- Det bør jobbes videre med inkludering og universell utforming i detaljeringen for å få til en større måloppnåelse på disse punktene i prosjektet, særlig med tanke på vannkontakt og tilkomst til utsiktspunktene og terrengkollene.
- Juryen mener at forslaget utforming i nord og sør må bearbeides i sammenheng med de tilliggende områdene og plassdannelsene for å få en optimal overgang og sammenheng til AdO/Amalie Skram VGS og Møllendal/bybanestoppet.
- Juryen uttrykker skepsis til den utstrakte bruken av gabioner. Dette gjelder spesielt med tanke på brukbarhet av de horisontale flatene, begrensninger i utforming og universell tilgjengelighet generelt. Både utstrekningen av og måten gabionene foreslås brukt på, må studeres nøyer i den videre utviklingen av parken. Det bør også undersøkes hvordan gabionene kan få et vennligere uttrykk slik at de blir attraktive som parkelementer. Variabler i dette er både metallnettets form og egenskaper samt hva nettingkassene kan fylles med.
- Badestrandområdet i nord må videreutvikles på en helhetlig måte. Sandstrand, molo og Sjøstjernen bør videreutvikles som enkeltelementer, men også i innbyrdes sammenheng for optimal helhet, samspill og synergi i hele området.
- Sjøstjernens utforming/utstrekning og plassering bør bearbeides. Molo og Sjøstjernen bør i den videre

«Hansaviken» er et viktig landskapsrom i parken. Perspektiv fra den lavtliggende broen.

1. Utsikt over Ulriken fra Sjøstjernen. Til venstre foran er barnebassenget. Videre på bildet kan du se 25m basseng og en av solterrasser. 2. Utsikt fra garderobebygg mot Sjøstjernen. Bygningens tak fungerer som ly. 3. Utsikt fra kafébygningen og inngangen til parken. Stranden sprer seg. 4. Utsikt langs vannkanten mot det tilgjengelige badeplassen.

- bearbeidingen tilstrebes å være offentlig tilgjengelig.
- Gjennomførbarhet og etappevis utbygging av badestranden og området i nord må utredes i samarbeid med kommunen.
- Juryen mener forslaget må tydeligere vise hvordan kunst kan bli en integrert del av parken, både når det gjelder permanente og midlertidige installasjoner. Regnhytten må integreres bedre i planforslaget. Slik det framstår i dag er den vedtatte "Skulpturløype Store Lungegårdsvann" ikke tilstrekkelig hensyntatt i forslaget. Det må avsettes områder for utplassering både av permanente og midlertidige kunstneriske verk i parken. Hensynet til at

kunstens plass i parken må innarbeides tydeligere i det videre arbeidet.

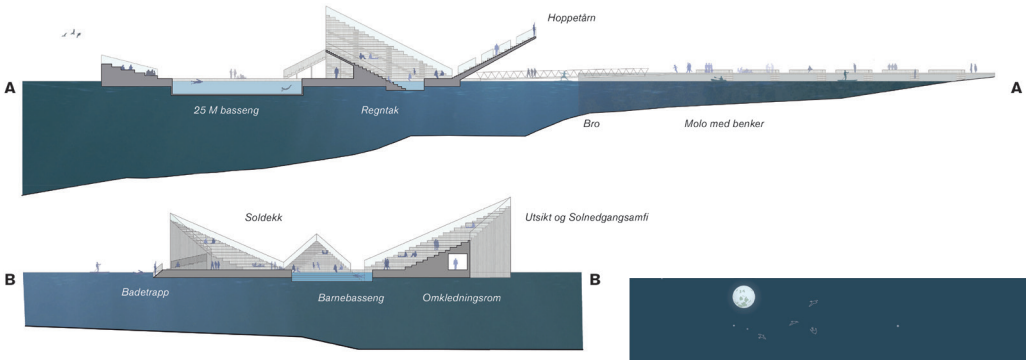
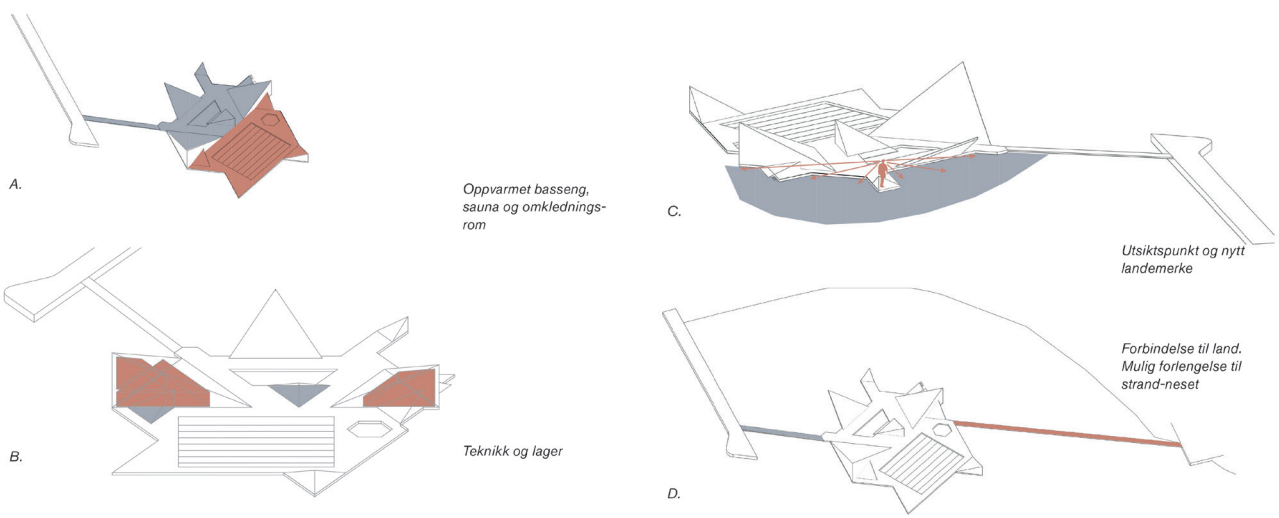
- Det er i liten grad redegjort for hvordan vegetasjonspreget er tenkt. I det videre arbeidet bør det jobbes fram et tydelig vegetasjonspreg eller -grep for parken som ivaretar intensjonene i forslaget, som blant annet rensepark og innslag av norsk natur.

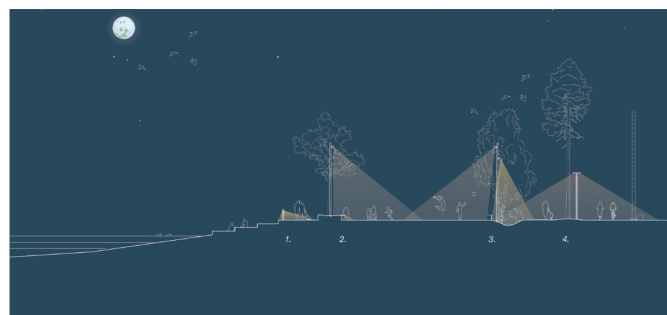
Sjøstjernen, Bystranden og Byparken en sommerdag med arrangementer.

Parken fra sør.

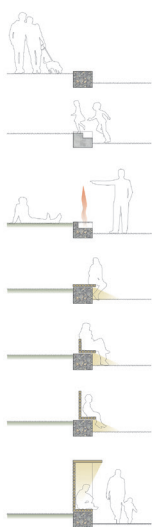
SNITT SKALA 1:200

Nattlandskap ved bystranden, skala 1:200. 1. Pullerter langs strandpromenaden gir fri utsikt over vannet. 2. Benkebeiyning inviterer deg til å oppholde deg og lyser opp gabriommurene. 3. Armaturer på tremaster gir lys til aktivitetsplassene og grøntområdene. 4. Parklys gir mykt lys langs gang- og sykkelveien.

Når mørket faller, skapes et spennende nattlandskap der et atmosfærisk og lavmælt lys nede ved vannet kombineres med trygge og opplyste gang- og aktivitetssoner.

PRINSIPPENE FOR MUREN SOM
DESIGNELEMENT. MED ENKLE
MODULER KAN FUNKSJONER
INTEGRERES

Kanten til stien

Trapp

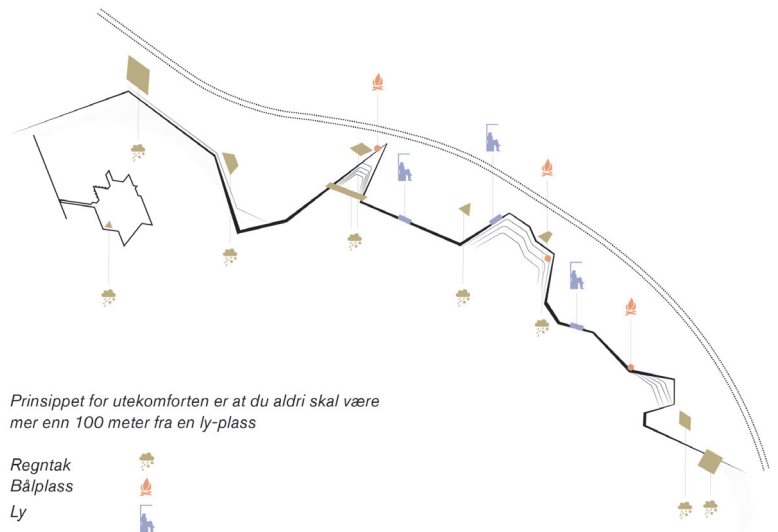
Grill- og bål plass

Benk med innfelt belysning

Benk med ryggstøtte og innfelt belysning

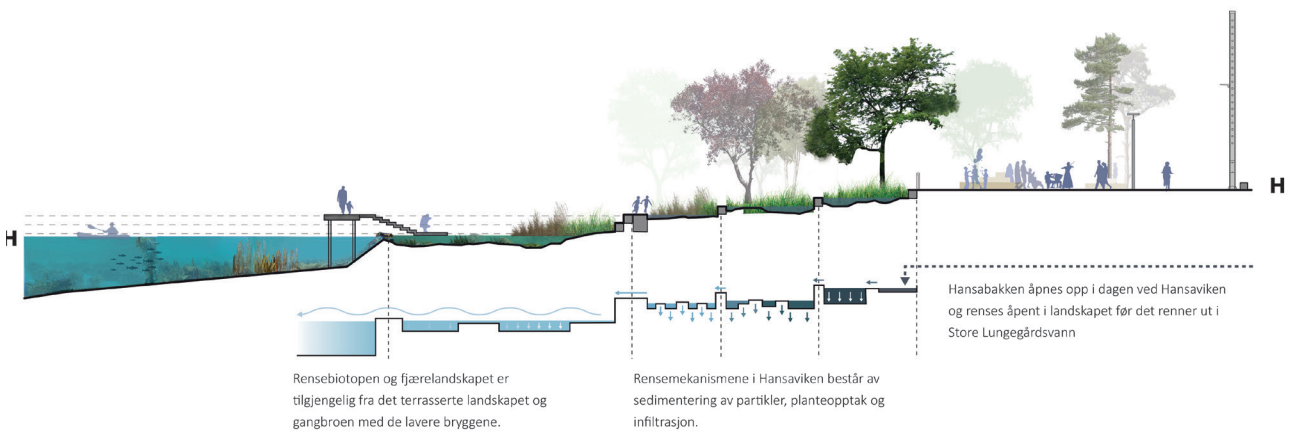
Benk med høy rygg og innfelt belysning

Benk med "regntrekk" og innfelt belysning

Prinsippet for utekomforten er at du aldri skal være
mer enn 100 meter fra en ly-plass

Regntak
Bål plass
Ly

Rensebiotopen og fjærelandskapet er
tilgjengelig fra det terrasserte landskapet og
gangbroen med de lavere bryggene.

Rensemekanismene i Hansaviken består av
sedimentering av partikler, planteopptak og
infiltrasjon.

Hansabakken åpnes opp i dagen ved Hansaviken
og renses åpent i landskapet før det renner ut i
Store Lungegårdsvann

«SKJÆRGÅRDPARKEN»

2. PREMIE

WERK ARKITEKTER

WERK ARKITEKTER, KØBENHAVN

Thomas Kock, Signe Hertzum, Johannes Grove,
Josep Cayuelas-Mateu, Ida Kleve, Sophia Lieberich

Samarbeidspartnere:

ORIGO ARKITEKTGRUPPE A/S

Per Kleve, Christopher Byrne

ÅF ADVANSIA AS AVD. LIGHTING

Thea Collett

ECOFACT SØRVEST A/S

Bjarne Homnes Oddane

KONSTRUKSJONSTEKNIKK A/S

Terje Lindaas

HAUGEN VVA A/S

Thor-Henrik Fredriksen

INSTANES A/S RÅDGIVENDE INGENIØRER

Johanna Lohne Rongved

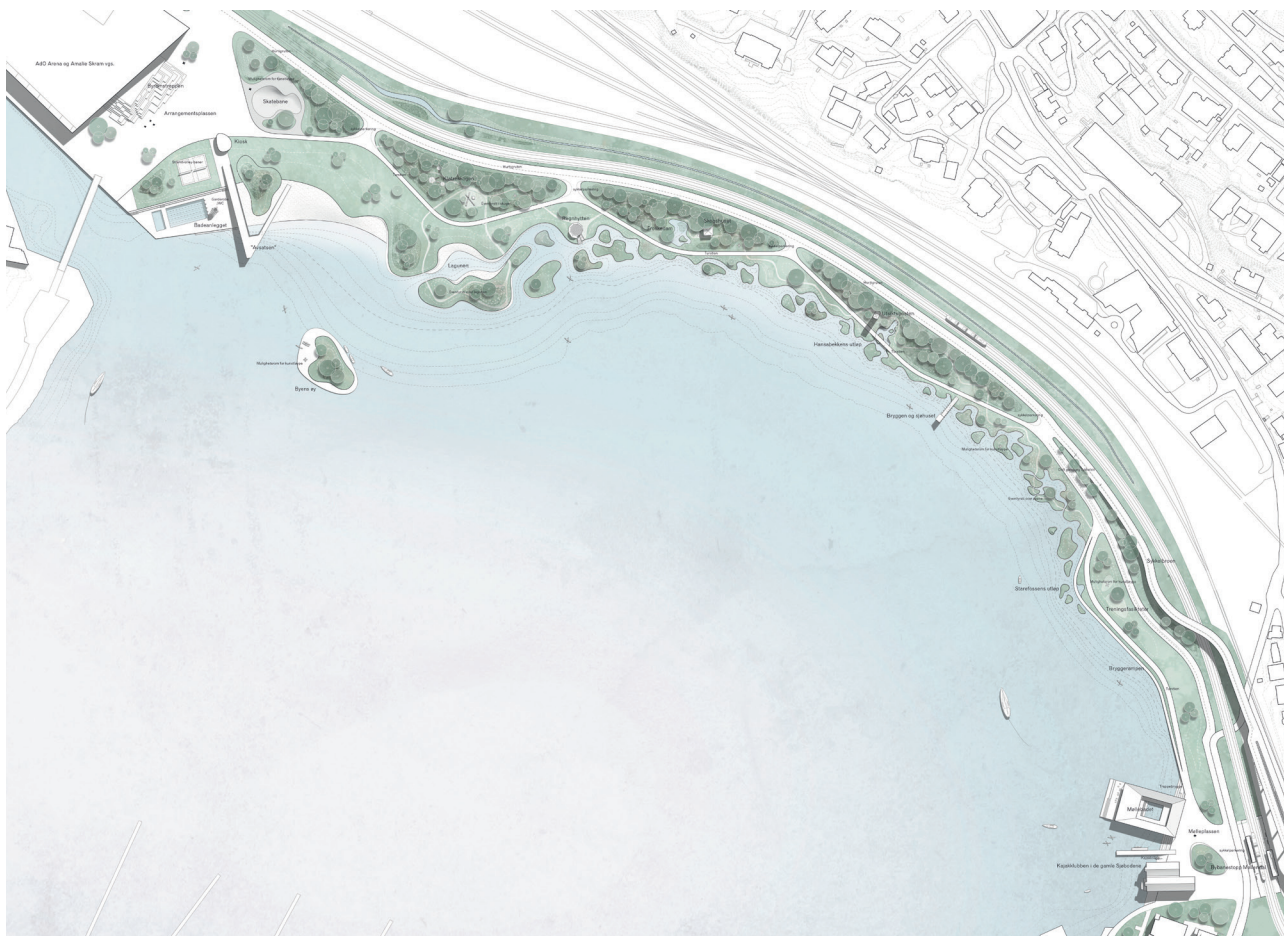
ÅF ENGINEERING A/S

Rune Nyborg Holm

Mulighetsstudiet *Skjærgårdsparken* har en visjon om å bringe skjærgården tilbake til Bergen og bergenserne tilbake til vannet. Konseptet gir en lang og variert kystlinje med et tydelig helhetsgrep som bygger på varierte kanter og romlige variasjoner i møtet mellom vann og land. Forslaget viser to mer urbane rom i nord og sør, med mer naturlig og frodig natur i midten. Idéene fra den tidligere Lungegårdsparken med de tre lagene; parkdelen, naturdelen og turveien er videreført i en nytolket versjon.

Delområde 1 i nord består av en multifunksjonell destinasjon med blant annet bystrand, byens øy, utendørs badebasseng, konstruksjonen «Avsatsen» og flere aktivitetsområder. Dette området virker innbydende og fremmer aktivitet på en god måte. Delområde 2 domineres av øylandskap og strandenger, samt turvei gjennom parken. Delområde 3 i sør inneholder bybaneplassen med Møllebadet, samt plastring og bryggerampe ned mot vannet.

Skjærgårdsparken har et sterkt og tydelig helhetsgrep hvor kobling mellom vann og land er sentralt. Forslaget har fokus på parkopplevelser, natur, vann og biologisk mangfold. Her er også videreført kvaliteter fra den tidligere Lungegårdsparken som naturdelen, parkdelen og turveien. Det er lagt vekt på varierte møter mellom land og vann og hvordan utforming av ulike landskap og naturtyper kan gi gode leveområder for

insekter, fugle- og dyreliv både over og under vann. Parken er tenkt som et forløp gjennom åpne og lukkede rom, som skapes med vegetasjon og ved terrengforming. Hovedvekten av aktiviteter er lagt til den nordlige og sørlige enden, mens det i det midtre området er tiltenkt frodig og vill natur som forsterker følelsen av å være ute i naturen. *Skjærgårdsparken* inneholder mange momenter som oppfyller premisene som ligger i konkurranseprogrammet. Prosjektet viser en herlighetsverdi; dette kan bli et godt sted å være. Området fremstår som en helhetlig park med et kontinuerlig formspråk og materialitet som underbygger konseptet. Juryen ser imidlertid at forslaget ikke utnytter områdets arealpotensial fullt ut og at forslaget kunne vist større kreativitet når det gjelder variasjon i opplevelser og rom forløp. Juryen ser også utfordringer knyttet til opparbeidelse av øyene som underbygger selve konseptet Skjærgårdsparken. Illustrasjonene og tekstmaterialet samsvarer ikke helt innbyrdes, fordi illustrasjonene viser løsninger med svaberg som vanskelig lar seg realisere. Juryen savner flere flater for egenorganisert aktivitet og rom for opphold og rekreasjon.

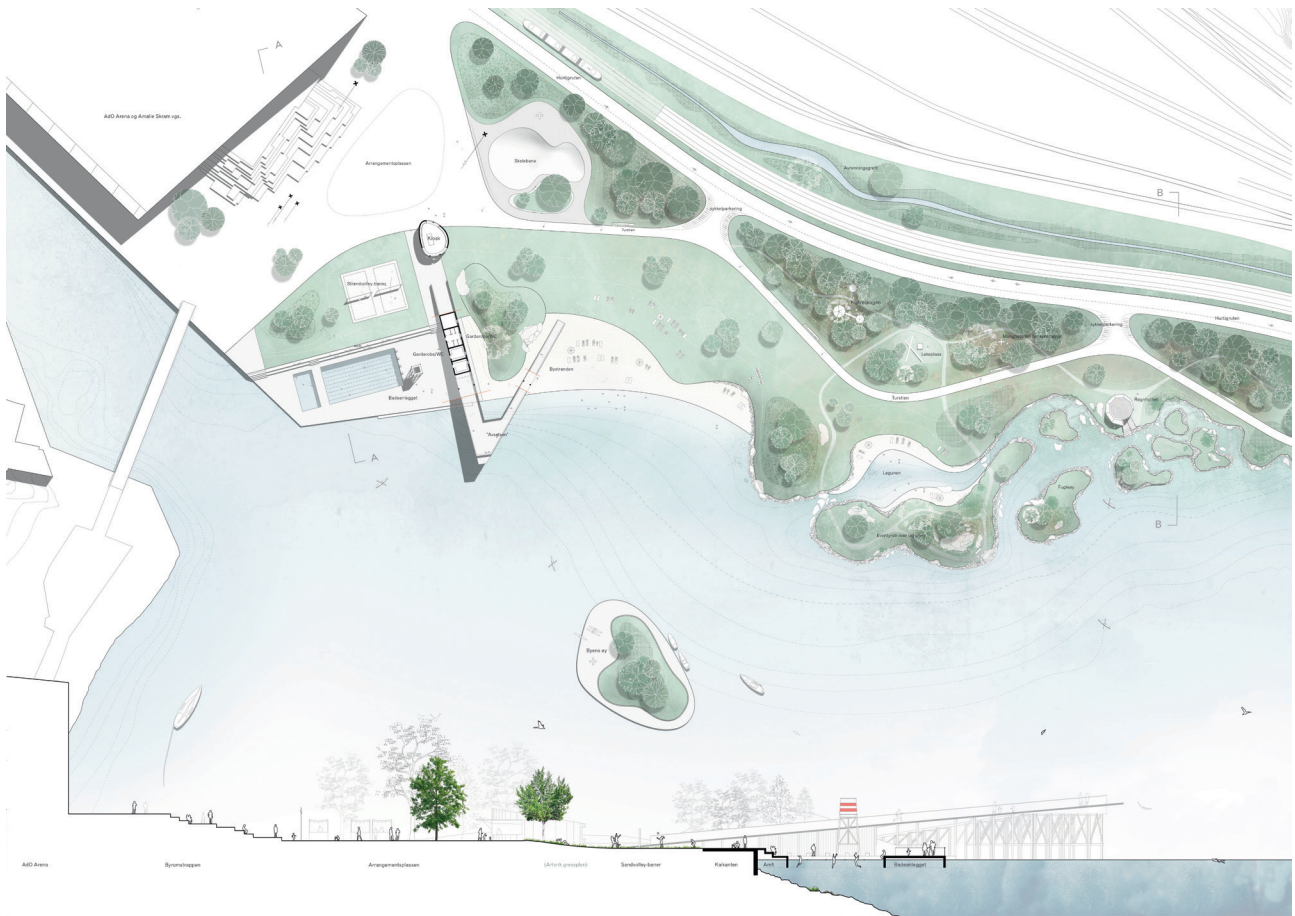
HELHETSGREP OG UTFORMING

Konseptet er gjennomarbeidet og oppfyller visjonen om ulike møter med vann og opplevelser knyttet til vannet på en god måte. Parken kan oppleves fra ulike turveier og stier og har et variert romforløp med åpne og mer lukkede rom. Vannet og

forholdet til vannet spiller en stor rolle for opplevelser langs hele parken. Juryen savner imidlertid større variasjon i hvordan parken møter vannet på, der vannkanten gir rom for ulike møter med vannet.

Konseptet tar opp i seg skjærgårdskvalitetene på en god måte, men dette er ikke typisk landskapsform for Bergen og nærområdet til Bergen, der det er lite skjærgård. Forslaget viser derfor ikke så sterk tilhørighet til Bergen som det gis uttrykk for i teksten. Historisk har området rundt Store Lungegårdsvann vært preget av sammenhengende sjøfront og enkelte vik. «Skjærgårdsgrepet» skaper ikke en god sammenheng med omkringliggende landskap, ei heller med omkringliggende sjølinje i dag. Det unike kan likevel ses på som et positivt grep i det store bybildet, siden områdets størrelse og tydelige grønne grep vil skape en tydelig kontrast til de bygde byomgivelsene.

I sør og nord rettes funksjoner mot omkringliggende arena som bybaneplassen og plassen foran AdO arena. Men koblingen her bør gjøres tydeligere. I nord må området ved AdO arena kobles tydeligere sammen med parken, med en inngang som gjøres mer attraktiv og aktiv. I sørlig ende har forslaget vist en løsning som strekker seg ned til området ved bybaneholdeplassen. Dette strekket kan med fordel komprimeres og styrkes med nye former for opplevelsesverdi

for brukere. Planløsningen i forslaget viser en tilknytning til parken i koblingen til hoved gang- og sykkelvei.

FUNKSJONER OG BRUK

Prosjektet viser et tydelig formingsgrep og en helhetlig landskapsutforming. Aktivitetene er i all hovedsak lokalisert i nordlig og sørlig ende. Prosjektet ivaretar de permanente funksjonene som er omtalt i konkurranseprogrammet, slik som turvei og eventyrsti, og biologisk mangfold med et bredt spekter naturtyper. Her er også rom for utvikling av skulpturløypen. I tillegg til turveien er det som nevnt vist en egen eventyrsti som binder fastlandet sammen med øyene. Eventyrstien bukker seg gjennom parkdraget på en god måte, men hvordan denne er tilrettelagt universelt er uklart. Her må en hoppe fra øy til øy og tilgjengeligheten er begrenset av underlag, bredde og tidevann. Oppbygging av holmer og skjær er avgjørende for hvor godt området kan tilrettelegges for biologisk mangfold. Prosjektet har for øvrig få tiltak som viser dyre- og plantelivet under vann.

Arrangementsplassen er lagt i nord foran AdO-arena. Lokasjonen her er gunstig mht. tilkomst og tilgjengelighet, men en ser en utfordring i sammenheng med parkområdet og hvordan disse områdene skal utfylle hverandre. Signaturanlegget «Avsatsen» er en god ide og vil gi god utsikt over vannet og parken. Dette vil være et sted folk ønsker å

oppsøke. Formen og uttrykket er noe avvikende fra resten av formspråket i parken, og oppbygning og tilkomst til denne må vurderes.

Juryen savner flere åpne plasser langs parkdraget som kan være lokasjon for mindre utstillinger og idrett- og kulturarrangementer. Det samme gjelder flere åpne grønne flater, samt en bedre utnyttelse av parkens areal til aktivitet og opphold.

GJENNOMFØRBARHET OG DRIFTSMESSIGE FORHOLD

Juryen ser utfordringer med anleggelse av øyer, svaberg og store bergkonstruksjoner. Realismen i forslaget er noe svak på dette punktet, og illustrasjonene samsvarer verken med hverandre eller teksten. Her ser det ut som det blir plastrede øyer, noe som avviker fra det overordnede konseptet og dessuten med den tilrettelegging for biologiske mangfold som formidles i tekstmaterialet. En ser også driftsutfordringer med tilgjengelighet til øyene og hvordan disse skal skjottes og etterses av driftspersonell. Juryen stiller også spørsmål ved «Byens øy»; hvordan denne skal anlegges og hvordan den skal gjøres tilgjengelig for besøkende og driftsutstyr/ personell.

Ideen om øyene som bryter den lange kystlinjen er god, men skjærgårdskonseptet må tilpasses den bergenske kystlinje og

Bergen for øvrig. Det er mange øyer, antallet her er utfordrende og en evt. reduksjon av øyer må balanseres mot selve konseptet. Møllebadet i delområde 3 er plassert utenfor prosjektområdet. Her vises et godt forslag til hvordan området kan utformes, men det ligger ikke innenfor området regulert som park. Siden det ikke foreligger noen garanti for at bybaneplassen kan opparbeides, er det knyttet usikkerhet til opplevelsesverdiene vist i den sørlig del.

PLANENS HOVEDELEMENTER

FLOW OG INFRASTRUKTUR
Hurtigåren, Turføyen og Evertystasjonen er de tre støysonene i parken. Det er lett å orientere seg fra de urbane plassene i nord og sør. Fra disse starter man åpen innovativ parklandskap. Glående og skyende løse inntak gjennom parken, i tillegg tempo. Servicebarnet i nord leies et loop rundt AUC-arena.

LANDSKAPINTENSITET
Fra de åpne urbane plassene graderes tettheten i vegetasjon og "ull natur" til å bli tettst på midten av parkforlaget. Frødig kaller beplantet med støy fra bybanen og bidrar til å forsterke følelsen av å være midt ute i naturen.

FREMHEVEDE NATURATTRAKSJONER
Forskjellige landskapselementer fremheves på variert vis, f.eks. ved hjelp av belysting og plassering av fatiske konstruksjoner og gjeller kunstverk. Disse øker bevisstheten omkring natur og skaper referansepunkter for orientering i parken.

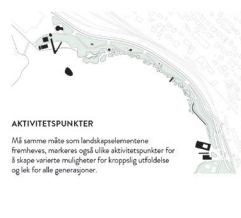
KUNSTLOYPEN
Det kunstneriske lag innpasses som en naturlig del av parken og kan være mer eller mindre midlertidige installasjoner og konstruksjoner. Det er svært plass langs hele strekningen. Kunstverkenes plassering slik at de skaper størst mulig kvalitet og effekt av opplevelsen i parken og er selve kunstverket, i tett dialog med kunstnerne.

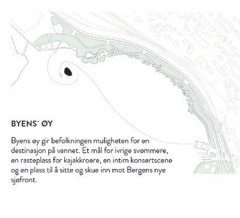
ANKERPUNKTER OG BYPLASSER
Den store urbane plassene ved AUC Arena i nord og den litt mer forsterkede Muldplassen ved bybanestoppet i sør, gir på ulikt vis gode og trygge forutsetninger til resten av byn. Muldplassen er urbane bydelkvaliteter definert av et byggingenja bestående av eldre gjennomste saboder og nytt badkuttlegg. I nord er Sporheis; større grad vekkag, slik at lett tilgjengelighet fra flere retninger og friskt oppnå.

KOBLINGSPUNKTER
Det er lagt inn koblingspunkter mellom støysonene langs hele parken for å sikre trygghet, tilgjengelighet og vilgighet. Ved disse punktene oppgis tykketpøring, de sterke Tursen kun er for nye trafikkanten. Om vinteren brukes deler av arealet til snøalagng.

AKTIVITETSPUNKTER
På samme måte som landskapselementene fremheves muligheter og aktivitetspunkter for å skape varierte muligheter for kroppslig utfoldelse og lek for alle generasjoner.

BYENS ØY
Byens øy gir befolkningen muligheten for en distansasjon på varmet. Et mål for unge svømmere, en rasteplass for kajakroere, en intim konsertscene og en plass til å sitte og skue inn mot Bergens nye giffrent.

LANDSKAP OG NATURTYPER

TERRENG
Det opparbeides bakkeandkap som er høytt mot sør og lavere ned mot nord. Landskapet danner varierte romligheter i parken og en god grunn for store breg og øvrig skogomgje.

ARTSRIK GRESSPLEN
Store enkelttrær og tregrupper kombineres med gressplener med klagplanter som hvilkåner, kryssgasskoll og sønnfyrd slik inn i gresset for å gi mat til nektar- og pollensugende insekter.

SKOGMILJØ & KANTKRATT
Små, fengstede skoghald vil gi mat og skjul for en rekke fugler- og insekter. Trestammer og annet nedfall skaper god grunn for forskjellige ropparter og tilholdstid for ulike insekter.

STRANDENGER
Vingete enger består av salttolerante planterarter. Lavvokst, utvirket vegetasjon som tiler å bli overvannet av sjøvann eller høyvann ved springflod.

TRÆR
Trærne står som små spredte tregrupper i de åpne park- og engområdene, og fortettes inn mot midten av parkforlaget. Trærne skaper en naturlig skjerm mot jernbanen som videne gir inntaket til landskapsrommet i parken.

STRAND- OG STRANDBERG
Består av nakne berg i kombinasjon med rullestein, grus og sand. Den salttolerante vegetasjonen opplever fleksible sprekkjer og tiller uttørring gode.

SALTVANNSSUMP OG BRAKKVANN
Saltvannssump består av høyvoksende og salttolerante arter. Sumpene er plassert ved utløpet av bekkene, der det domnes brakkvann, og er svært verdifulle for en rekke arter.

FERSKVANNSDAM OG SUMPskog
Et vannspeil med tett og høyvoksende sumpvegetasjon rundt. Fugger som driske og møtende for fugler utgjør et sammenhengt økosystem med verdi for en rekke arter.

«MENS VI GÅR»

3. PREMIE

ARKITEKTGRUPPEN CUBUS

ARKITEKTGRUPPEN CUBUS

Axel Sømme, Cato Mørner, Ingvild Nesse, Malin Lundholm, Ruben Ratkusic, Totto Tamas Ratkai

Samarbeidspartnere:

VILL URBANISME

Truls Indrearne, Agnes Vevle Tvinnerheim

MULTICONSULT

Carsten Bay Skulstad, Benedikte Nilsen Rauan

MONSTRUM, Simone Søndergaard Poulsen

NORSK NATUR INFORMASJON - NNI, Arnold Håland (biolog)

KURT JOHANNESSEN (kunstner)

RICHARD JOHN SEYMOUR (3d visualisering)

Mens vi går er et godt gjennomarbeidet prosjekt med utgangspunkt i valgt konsept og som er godt illustrert og beskrevet. Forslagsstiller for *Mens vi går* bruker en ny gangveg gjennom parken til å skape et nytt mykt formuttrykk som harmonerer med de bygde omgivelsene i byen omkring og tilbyr brukerne en ny måte å vandre gjennom parken på. Forslagsstillerne foreslår å sikre en bedre utforming og bruk av den eksisterende plassen ved AdO i nord og å utvide parken mot Bybanestoppet i sør for å gi en bedre forankring mot Møllendal. På denne måten kobles de nordlige og sørlige deler av byen tettere sammen.

Prosjektet har et tydelig konsept som tar utgangspunkt i de gåendes premisser, med en lang og buet linje som strekker seg langs hele parken. Parken er lett tilgjengelig og er utformet med åpne programmuligheter som appellerer til mange. Juryen mener at prosjektet har hatt fokus på de rette verdiene, men at valg av hovedgrep med hovedgangveien som strekker seg både i, over og ut i vannet, og med dens dimensjoner, ikke er en løsning som ivaretar de ellers gode intensjoner. Det skjermer sjøutsikten fra parken, er fordyrende og vil oppfattes som en konkurrent til ekspressåren for sykkel/gående langs Bybanen. Juryen mener at tilpasningen av hovedgangveien «Ryggraden» ville medføre betydelige omarbeidelser av selve konseptet for løsningsforslaget, og at utkastet derfor ikke når opp i konkurransen.

HELHETSGREP OG UTFORMING

Mens vi går har et tydelig og robust byplanmessig grep som svarer på det store landskapsrommet. Bruken av de lange og buktende linjer spiller opp mot formspråket til brannstasjonen, "spaghettikrysset" og jernbanesporene. «Utsikten», den oppløftede broen på gangveien, gir oversikt over parken og er et grep og en form som er ment å spille på lag med fjellene som ligger bak.

Prosjektet foreslår en tredje kobling, en ny bro, fra parken til Seiersbjerget over jernbanesporene for å øke parkens kontakt med næromgivelsene. Denne koblingen er forankret i Bergen kommunes Sjøfrontstrategi. Dette grepet krever stor høyde og kan virke noe dominerende og tar areal i parken.

Linjeføringen til hovedgangveien "Ryggraden", som er prosjektets hovedgrep, er med å tilføre det store landskapsrommet kvaliteter. Veien virker rask og direkte, men samtidig buer den seg og gir dermed variasjon i forhold til utsikt og vann. Den har en åpen og dynamisk form som strekker seg inn og ut, og opp og ned og kobler seg til eksisterende turveier. *Mens vi går* anerkjenner de gåendes behov. Juryen er likevel skeptisk til dette hovedgrepet da promenaden fremstår mer som en trafikkmaskin med krevende konstruksjoner enn en promenade. "Ryggraden" oppleves som en konkurrent til ekspressåren for sykkel/gående langs Bybanen. "Ryggraden" deler parken i to, med

sine kraftige elementer og hindrer utsikt mot vannflaten i parkens sørlige del. Konstruksjonen som går både opp i luften og ut i vannet, er i tillegg et fordyrende element som også reduserer opplevelsesverdien av vannet fra bakkenivået i parken.

FUNKSJONER OG BRUK

Parken er svært lett tilgjengelig, lesbar og lett å orientere seg i, sett fra "Ryggraden". Forslaget byr på en variasjon av harde og myke flater, med åpne gresspartier og tette vegetasjonsområder, tregrupper og små gresskoller med et variert program. Juryen har savnet en mer detaljert plan for vegetasjonsbruk. De foreslåtte gangstiene krysser hverandre på flere punkter, og brukerne kan ferdes kontinuerlig ved å ha flere muligheter til å endre retning. Gangstiene er egnet for rullestol. Ulike dekker kan gi ulik lyd når man går på de ulike stiene, og gir en sanselig opplevelse for svaksynte. Prosjektet har løsninger som kan gi en fin opplevelse av trygghet og samtidig utsikter for de som ferdes raskt langs ekspressåren for sykkel/gående langs Bybanen, eller tar bybane eller tog.

Generaliteten som preger prosjektet gjør det mulig å invitere folk til å utvikle parken. Dette ser juryen som et positivt element, da den forsterker behovet som Bergen sentrum har for områder for generelle aktivitetsflater. Juryen mener allikevel at Ryggraden i noen grad skaper landskapsrom som kan være vanskelige å utnytte.

Del 2 - Matparken

- De grønne og blå kolonihager. Et nytt felleskap

Over/på broen. Her er det godt utsyn over matparken og hele store Lungegårdsvann.

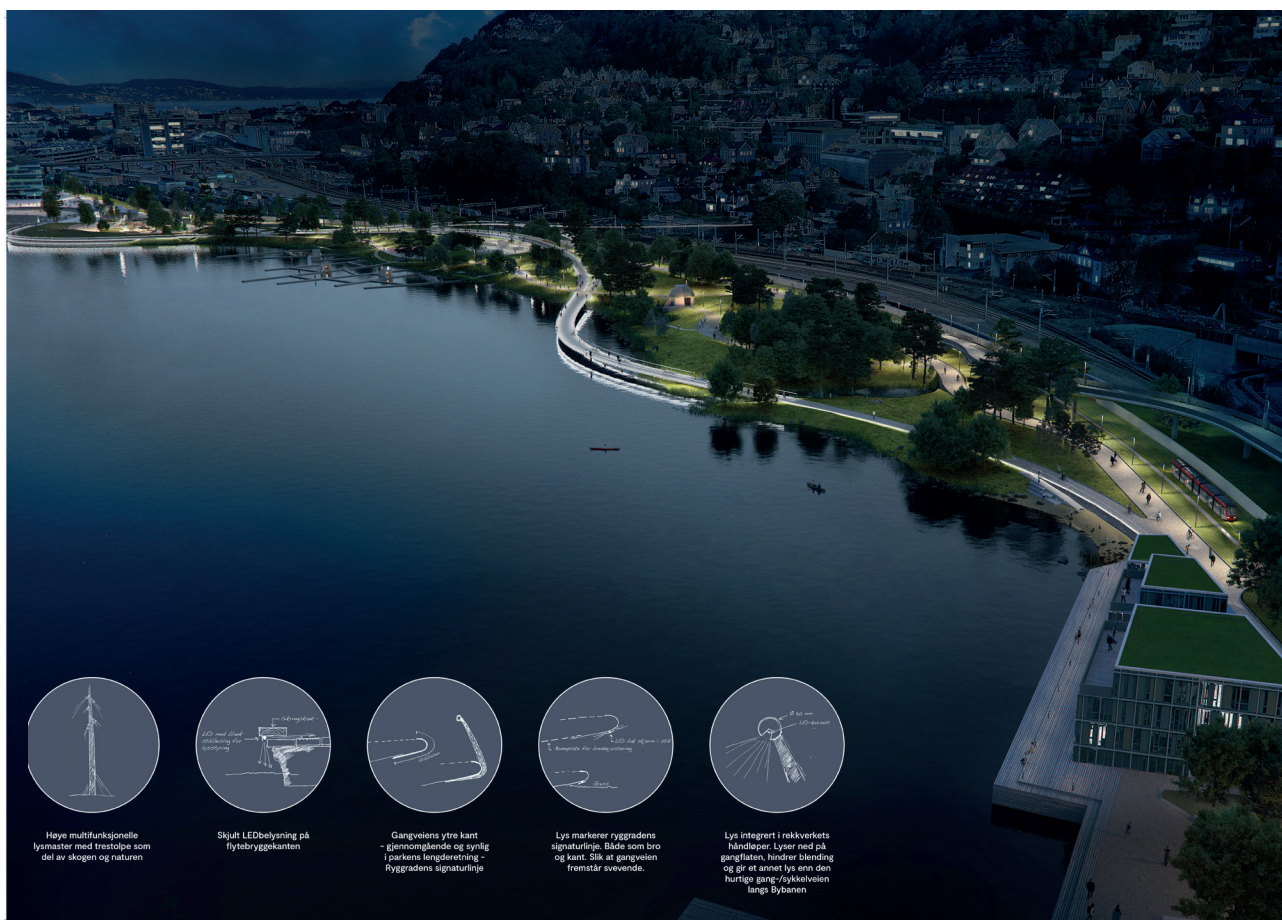
Under broen er det godt å sitte både i sol og regn. Matrestavler med langbord og servering. Fra foodtrucks kan slappe av og være til omfiddet.

Livst! De blå kolonihager, flytebrygger og små "tang"-hytter. Hasting av tangstare og sjøtt.

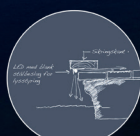
fyllingsområdet mot utvasking og erosjon, samt bidra til økt biologisk mangfold. Tidevannsdammer tilgjengelig og åpner for bruk av overgangen mellom vann og land, et areal som endrer karakter med tidevannet. Juryen har sett dette forholdet som et mindre positivt element i forslaget, da det medfører at den del av det tilgjengelige fyllingsarealet som kan brukes, blir redusert. I tillegg er juryen i tvil om dette er det beste alternativet for å forhindre erosjon. Åpningen og integreringen av Hansabekken og Starefossbekken i parken, samt etableringen av overvannshåndtering er sett av juryen som svært positivt, men de tekniske løsningene må vurderes.

Lyskonseptet til *Mens vi går* tilrettelegger for å skape forskjellige type stemninger og hierarkier i parken på kvelden, i forhold til hva man opplever på dagtid. Lyssetting av "Ryggraden" ble sett av juryen som skjemmende og ugunstig i forhold til dyreliv, da det lyses mot vannet.

GJENNOMFØRBARHET OG DRIFTSMESSIGE FORHOLD
Prosjektet har et realistisk konsept som kan etableres over tid. Dette er mulig på grunn av materialer som er stedstilpasset og med lang levetid og enkel drift, men også på grunn av en tydelig plan for etappevis utbygging som tar utgangspunkt i bygging av Bybanen og dens gang- og sykkelvei. Brokonstruksjonene, særlig den som ligger i vannet gjør dette prosjektet utfordrende med tanke på økonomi og tekniske løsninger.

Høye multifunksjonelle lysmaster med trestolpe som del av skogen og naturen

Sjukt LEDbelysning på flytebyggokanten

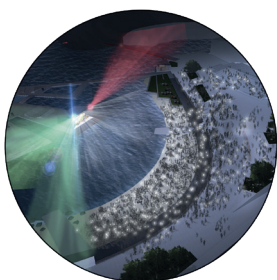
Gangveiens ytre kant - gjennomgående og synlig i parkens lengderetning - Rygradens signaturlinje

Lys markerer rygradens signaturlinje. Både som bro og kant. Slik at gangveien fremstår svevende.

Lys integrert i rekkverkets håndloper. Lys er ned på gangflaten, hindrer blinding og gir et annet lys enn den hurtige gang-/sykkelveien langs Bybanen

Flytebyggene kan brukes som scene med alle kanter, trapper, benker, svaberg, skråflater, gressflater og det store amfiet ved Ådo som tribuner

Store dyr som lekeapparater og lek med overvannsbekk. God kontakt mot kiosk og toalettbygning skaper oversikt og trygghet

Bystrand med øvre og nedre nivå - undet sammen av kant, trapp og kiosk/garderobe bak

Passasje mellom kiosk og garderobefasiliteter bidrar til transparens og oversikt

Badstu på flytebyggene med utsikt utover vannet og utedusj lett tilgjengelig. Sommer som vinter.

Stupetårn og skråflater på flytebyggene utenfor Bystranden.

Del 3 – Søndre Del

Der veiene møtes

”Må nå Bybanen
– vi snakkes

Regnhytten – bevart og redesignet.
Åpnes opp og blir tilgjengelig og trygg.

Storofossens utlag trekkes inn i parken
– gir spennende opplevelser og synliggjør
historien og landskapet.

Sjøbodenene relokaliseres på den nye
Bybaneplassen. Lett tilgjengelig og aktivt
nytt byrom med identitet.

Noen av de observerte
fiskene i vannet

Torsk
Sjørøret
Lyr
Sei
Blåstål
Sild
Kutling
Lomre

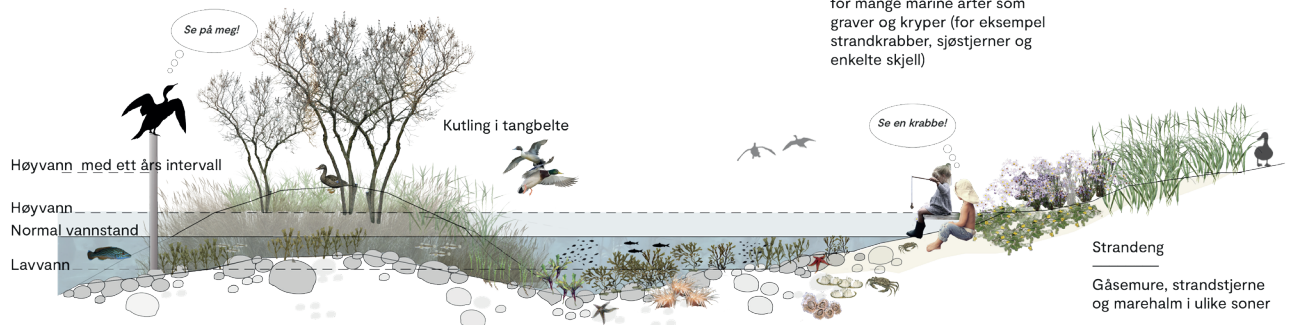
Observerte fugler
ved vannet

Ender
Måker
Skarv
Småfugl (bla spurv,
finker, trost, stær)

Tidevannsdammene
(rockpools)

Grisetang
blæretang
sagtang
rur
sjøanemoner

I overgangen mellom stein
og sand er det muligheter
for mange marine arter som
graver og kryper (for eksempel
strandkrabber, sjøstjerner og
enkelte skjell)

Prinsipsnitt gjennom en tidevannsdam 1:50 (A1)

Strandeng

Gåsemure, strandstjerne
og marehalm i ulike soner

Horisont, himmel, hav og fjell
På bystranden møtes mennesker i horisonten,
såvel som hverdagslivet utfoldes med badning
Store Lungegårdsvann, omkranset av byfjell

«LUNGEGÅRDSPARKEN – FORMGITT AV VANN»

4. PREMIE

SLA NORGE

SLA NORGE

Stig L. Andersson, Louise Fiil Hansen, Hanna Husum, Marcus Innvær, Erling Christoffer Forfang, Nanna Grøn Sørensen, Nicoline Madsen, Andrea Falk Pedersen, Lotta Pulkkinen

Samarbeidspartnere:

KALEIDOSCOPE

Silje Klepsvik, Tone Megrunn Berge, Andrea Pérez Montesdeoca, Bjørnar Haveland, Studio Holmedal, Anders Holmedal

COWI

Svein Ole Åstebøl, Bjørn Christian Kvisvik, Randi Jahnsen, Freddy Håkon Iversen

Idèkonseptet for forslaget *Lungegårdsparken – formgitt av vann* er uttrykt i undertittelen på forslaget. De ønsker at vannet skal forme den nye parken der fjell og hav «fletter fingrer» i strandsonen. Med det mener forslagsstiller å bruke havet og regnvannet aktivt i formingsprosessen av den nye parken. Nytt landskap bygges opp med landtunger av steinmasser, med størst stein ute på oddene og finere masser inne mellom fingrene. Et landskap formet av bølger, flo og fjære og regnvann. Noen soner har regnbed og en midtre sone er tenkt med sterk tidevannspåvirkning. Etablering av vegetasjon på land og i sjøen skjer i hovedsak ved naturlig innvandring, med tilførsel av riktig vekstmedium til de ulike biotopene man ønsker å skape. Å skape et naturlig landskap med stor biodiversitet er et bærende element i forslaget. Et variert landskap som også er i naturlig endring; en evolusjon.

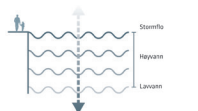
Forslagstiller ønsker å skape en unik og variert vannopplevelse, i hele parkens lengde, en opplevelse som skifter med flo og fjære og med regn eller sol. For å gjøre parken tilgjengelig legges klopper i betong for vandring i parklandskapet. Kloppene er det permanente landskapet og fører brukerne til opplevelsesområder, O-ene, som ligger mange steder i parken. Noen har programmert innhold og noen er åpne for uformell bruk. For de som ønsker det skal det også være mulig å bevege seg ut i vannlandskapet.

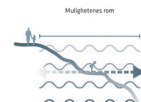
Lungegårdsvannet i høyvann: Vannet trekker tilbake inn i parken og gir mer rom til nye romligheter

Sjofrontstrategien har identifisert den manglende tilgjengeligheten til kystlinjen, hvor gangveier og kaier utgjør en fragmentert 30 % av strandlinjen.

Tidvannets bevegelser fra lavvann til høyvann med ekstremt stormflo og springfloene opplyses primært som en vertikal bevegelse i Bergen som konsekvens av beliggenhet kystlinje med kai og hus.

O-ene blir parkens signatur. Den største O-en er 80 meter i diameter og kan bli et landemerke som kan fungere fint som formelement foran AdO arena. Den er tenkt som et multifunksjonelt anlegg i parken for ulike arrangement og aktiviteter. Den består av tre sirkler som smelter sammen. Den ene delen av sirkelen er løftet opp for å gi plass til bygningsmessige fasiliteter som kafé og kontorplasser for arrangement, toaletter, sauna mm. I sirkelen er det planlagt badebasseng og flytende scene. Den delen av sirkelen som ligger ute i vannet står på søyler.

Helt i nord mot AdO arena har forslaget et område med sandstrand (bystrand) og en O med flytende øy for kunst. Regnhytten er plassert på en av O-ene. Kunst vil måtte konkurrere om plassen i O-ene som er foreslått som aktivitets og arrangementsplasser.

I sør har forslagsstiller plassert sjøbodene i en ny atkomstzone til parken. Denne ligger nord for bybaneholdeplassen.

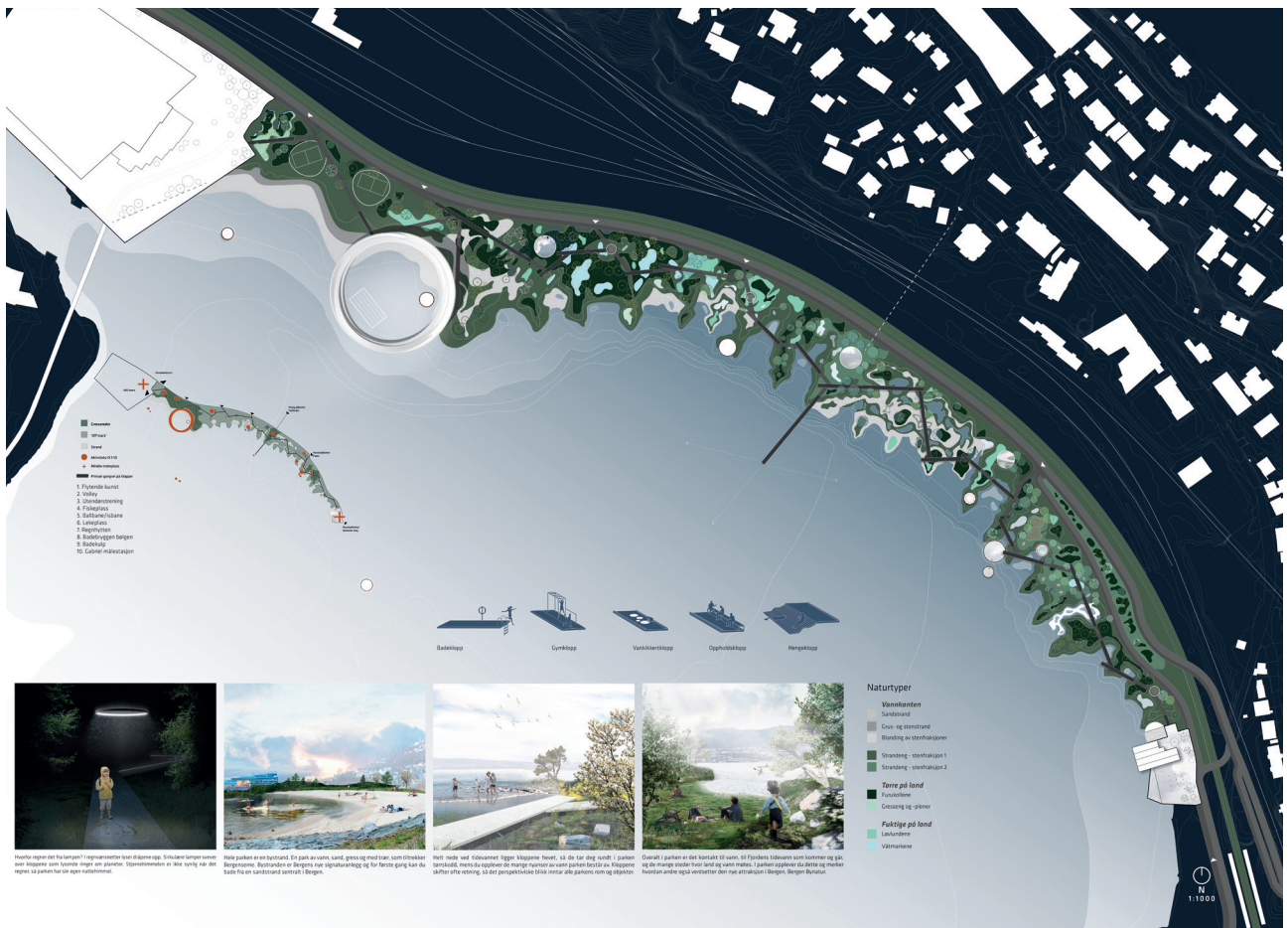
HELHETSGREP OG UTFORMING

Forslagsstiller har gjennomført sitt konsept på en overbevisende måte. Det er god sammenheng mellom idé og de formgrep som gjøres ved at kløppene og O-ene er satt sammen på en tiltalende måte.

Forslagets svakhet ligger i måten strandlandskapet bygges opp på. Parken ligger oppå en fylling, og selv om Store Lungegårdsvann har begrenset størrelse og dermed små bølger, vil sjøens påvirkning med flo og fjære og bølger medføre stor grad av erosjon på det strandlandskapet som her tenkes etablert. Det vil i tillegg ta lang tid å etablere en strandpark med de kvalitetene som en ønsker i forslaget, ved naturlig etablering av vegetasjonen. Brukerne vil dermed bli henvist til kløppene i etableringsfasen og juryen anser det noe usikkert om det blir et parklandskap som blir fint å oppholde seg i når det blir ferdig. Det er en fare for at landskapet blir noe en ser på fra kløppene i stedet for å kunne være i landskapet.

Parklandskapet som etableres etter hvert i dette forslaget har potensiale til å bli et positivt element med volum og tyngde i bybildet. Men det vil ta lang tid og det vil være usikkerhet knyttet til om en får det ønskede resultatet med måten landskapet bygges opp på. Forslagets metode for bygge kystlandskap på er noe fremmed i det vestnorske kystlandskapet.

Bystranden og den Store O-en i nord er tiltalende utformet, men det er mange usikkerheter knyttet til denne. Dette formelementet er tillagt mange funksjoner, men er ikke i tilstrekkelig grad gjennomarbeidet for å kunne inneholde alle disse funksjonene. Det er mange ubesvarte spørsmål knyttet

til hvordan funksjonene skal innarbeides. For eksempel hvordan bassenget brukes og hvordan det kan oppvarmes når det ikke er tett bunn? Det stilles også spørsmål til selve konstruksjonen og sikkerhet i bruk for funksjonene som legges hit. Konstruksjonen har en tiltalende form, men juryen mener den er overdimensjonert for innholdet og funksjonen den er tiltenkt.

Midt i parken er det vist et mulig tilknytningspunkt til Fjellsiden (Seiersbjerget), slik det er vist i forslag til strandsonenplan for Bergen. Dette er kun vist som et tilknytningspunkt i forslaget, uten at det er vist hvordan dette skal løses.

Adkomstsonen i sør virker tiltalende men noe utydelig i funksjonalitet og utforming.

FUNKSJONER OG BRUK

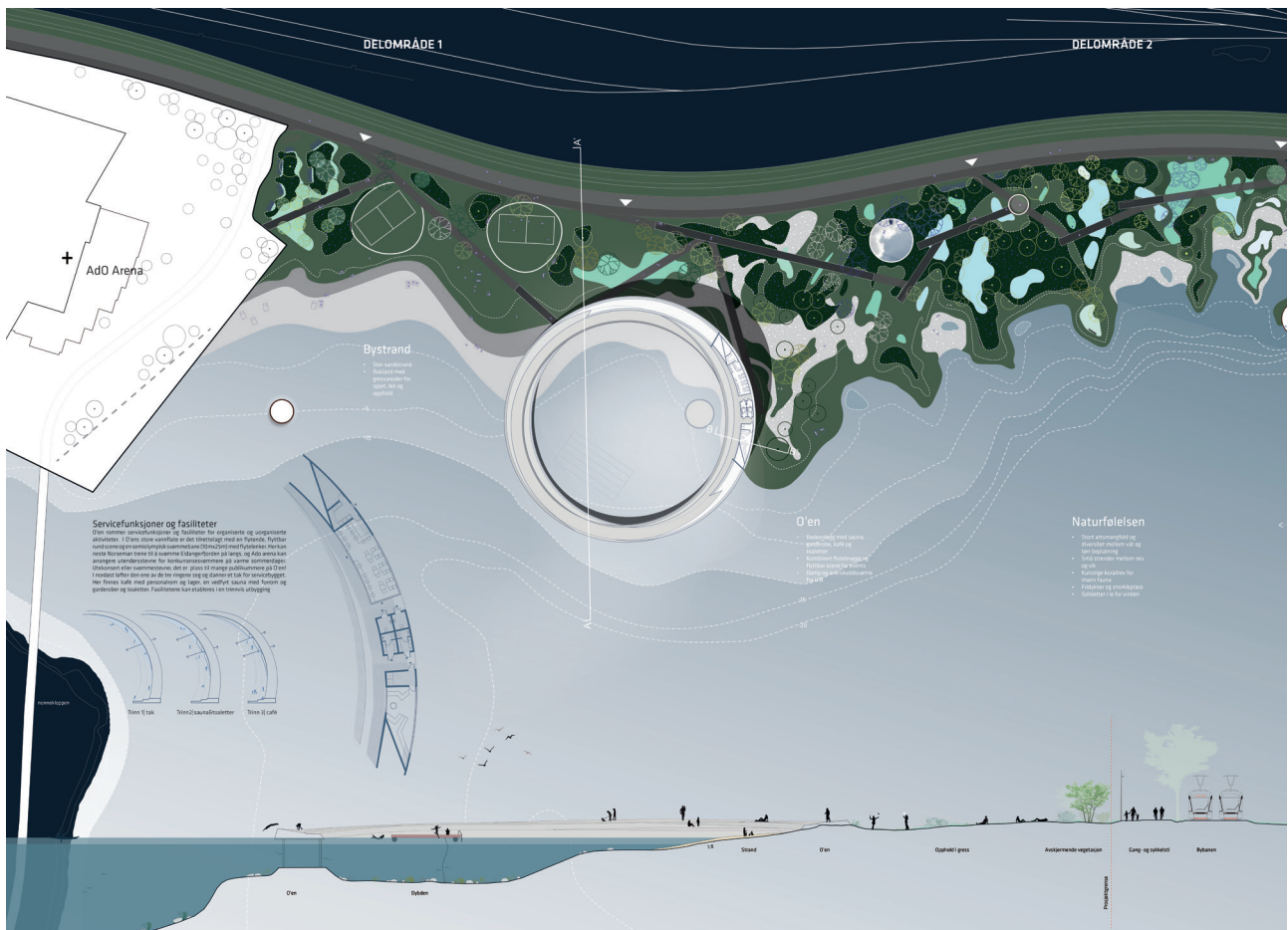
Funksjoner og bruk er i dette forslaget knyttet til O-ene i tillegg til bystranden i nord og adkomstplassen i sør. Den store O-en er omtalt ovenfor. Bruksmulighetene er beskrevet, men fremstår noe diffust, slik at det er uklart om dette kan bli det trekkplasteret parken trenger når det gjelder aktiviteter. De andre O-ene og aktivitetsområdene er ganske små slik at aktivitetstilbudet i parken er tilvist liten plass i forhold til det samlede parkarealet. Forslaget oppfylder dermed ikke i tilstrekkelig grad kommunens ambisjoner om en aktiv og attraktiv by.

Prosjektet vil svare godt på kravet om biologisk mangfold i parken, siden dette er hovedkonseptet for utforming av forslaget. Turstien via kloppene vil også fungere bra, men har liten kapasitet til å ta imot den bruksintensitet en forventer. Parken blir i stor grad en «se men ikke røre»-park, mer som en kulisse enn en park man går inn i og oppholder seg i. Kloppene vil nok virke styrende for hvordan de besøkende beveger seg og parken brukes. Som arena for de små møtene vil den kunne fungere, men juryen savner rom for litt større grupper som samles og driver aktivitet, samt lokasjoner for mindre utstillinger og idrett- og kulturarrangement.

Kloppene gjør parken tilgjengelig for alle gjennom hele dens lengde, forutsatt at det er kanter og rekkverk som ivaretar sikkerheten. Her er imidlertid mange uklarheter med forslaget, blant annet hvordan parkens preg er tenkt. Det er uvisst hvordan tilkomsten til de ulike aktivitetssonene skal skje, og hvordan tilgangen til sjøen løses i den enkelte situasjon.

GJENNOMFØRBARHET OG DRIFTSMESSIGE FORHOLD

Juryen vurderer prosjektet som gjennomførbart, men har betenkeligheter med de byggetekniske forholdene knyttet til den store O-en. Dette er også omtalt i teksten ovenfor. Anlegget kan vanskelig realiseres som noe annet enn et offentlig bad. Slik det er utformet vil det ikke kunne være et utendørs basseng for AdO arena. Forslaget løser derfor ikke denne delen av programmet.

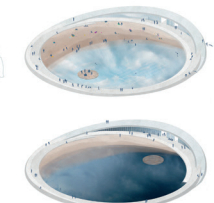
Juryen ser også valg av metode som en usikkerhet for gjennomføring av prosjektet. Etablering av parken etter de prinsippene som er foreslått er vanskelig i den gitte situasjonen på fyllingen i Store Lungegårdsvann. Det kan godt tenkes at etableringsmetoden vil kunne før fram til slutt, men det vil kreve en lang etableringsfase i et parkområde der brukerne vil stå klar til å ta parken i bruk straks den åpner. Trykket på parken vil være stort fra dag én, derfor vil en lang etableringsfase være uheldig og krevende å gjennomføre.

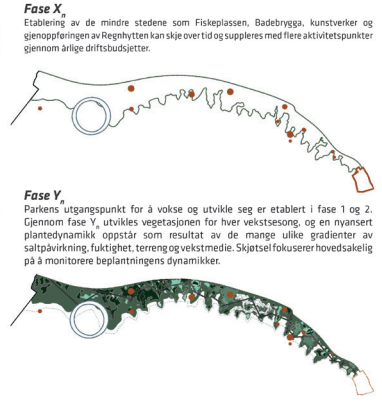
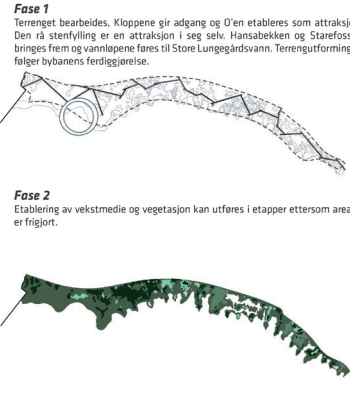
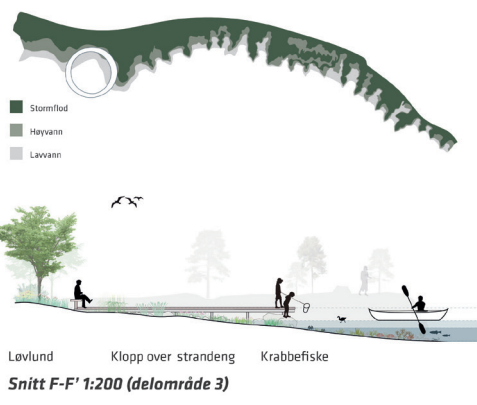
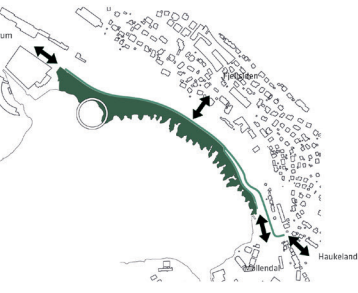
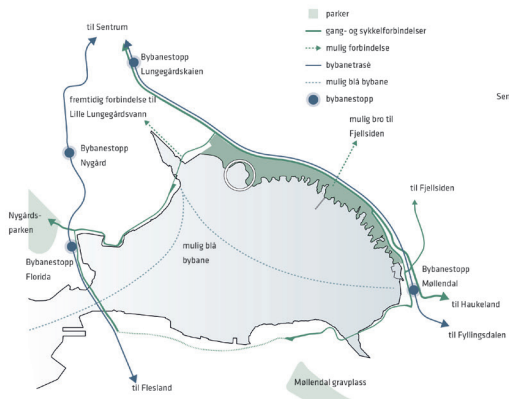
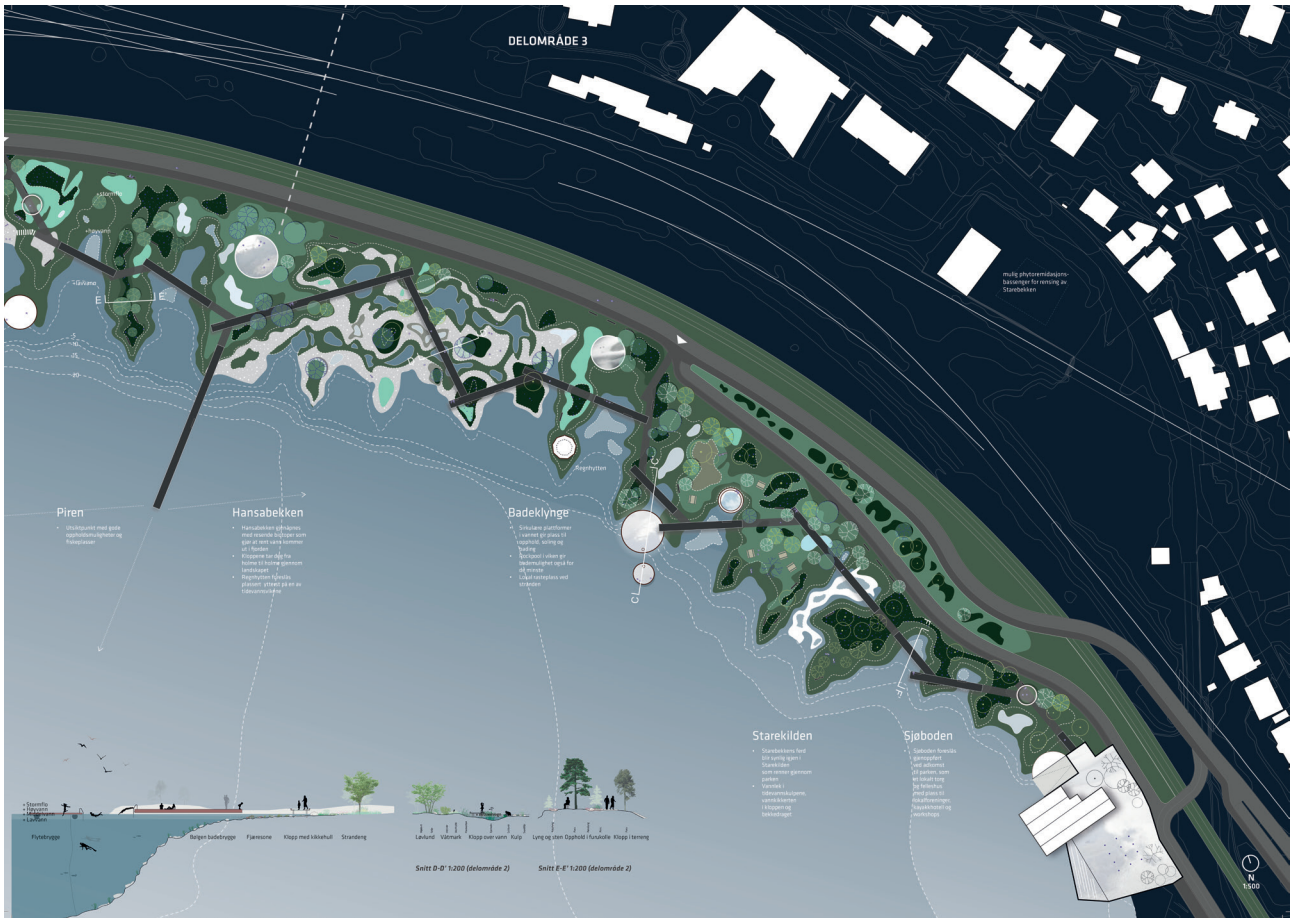
Slik planforslaget er utformet vil det ligge til rette for etappevis utbygging. Med flere tilkomster til kloppene vil anlegget kunne bygges ut trinnvis.

Juryen mener dette vil bli et anlegg med store driftsutfordringer med tanke på den type anlegg som her er foreslått. Dette gjelder både i forhold til type vegetasjon og i forhold til et landskap med mange små rom der det også vil samle seg buss.

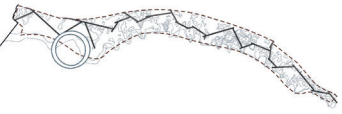
Den innerste ring i Ø er en en haldebe hvorfra du kan bade i havet. Den ytterste ring er en gangbru. Overblikksone fra den østligste konstruksjonen til Liss ligger i Ø er så det skapes et arkitt og kunst be- dekkning. Tiltak slipper sløyte å slippe fra vannkanten, slik vannet ikke slenger opp i vann. Mellomste luft og sandstøves ut slippe. I fjell Ø er en utgang som man kan bade i havet i skiløper. Et kunstig regngardin fra taket utgang, som er som en utgang fra Ø er.

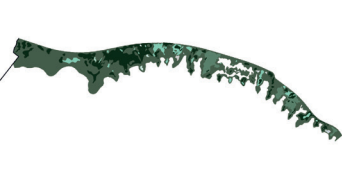
Fase 1

Terrenget bearbejdes. Kløppene gir adgang og D'en etableres som attraksjon. Den rå stenfylling er en attraksjon i seg selv. Hansabekken og Starefossen bringes frem og vannløpene føres til Store Lungegårdsvann. Terrengutforming følger bybanens ferdiggjørelse.

Fase 2

Etablering av vekstmedie og vegetasjon kan utføres i etapper ettersom arealer er frigjort.

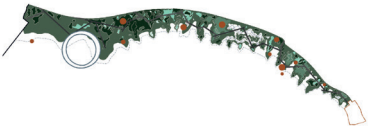
Fase X

Etablering av de mindre steden som Fiskeklassen, Bådebygga, kunstverker og gjennomføring av Regnhytten kan skje over tid og suppleres med flere aktivitetspunkter gjennom årlige driftsbudsjetter.

Fase Y

Parkens utgangspunkt for å vokse og utvikle seg er etablert i fase 1 og 2. Gjennom fase Y, utvikles vegetasjonen for hver vekstsesong, og en nyansert plantedykk oppstår som resultat av de mange ulike gradienter av saltpåvirkning, fuktighet, terreng og vekstmedie. Skjøtsel fokuserer hovedsakelig på å monitorere beplantningens dynamikker.

Det handler om vann, om deg og det å mistes med andre. Parken er det nye stein i det sentrale Bergen hvor du får den mest autentiske naturopplevelse, som var du på fjellet, på fjorden eller i skogen. Det er Bergens bynatur.

Lungegårdsparkens nordvestlige del med den store bystrand, O'en parkbad og vikene ved lavvann

Lungegårdsparkens sydøstlige del sett ved stormflod, hvor parken er omdannet til en vannpark.

«OPPLEVELSESSTIEN»

5. PREMIE

SANGBERG ARCHITECTS APS

SANGBERG ARCHITECTS APS

Jonas Sangberg, Christer Nesvik, Charlotte Noer Helleberg, Pawel Antoni Lange

Samarbeidspartnere:

COMMOND GROUND (WILD CARD)

Anna Kross, Anita Vårbo Berglund, Michael Goldin, Christoph von Mach

AFRY (TIDLIGERE ÅF); VA, BYGG, RIE, GEO

Sivert Denneche, Anne Nystog Bjerke, Rune Nyborg Holm, Bahatın Gündüz.

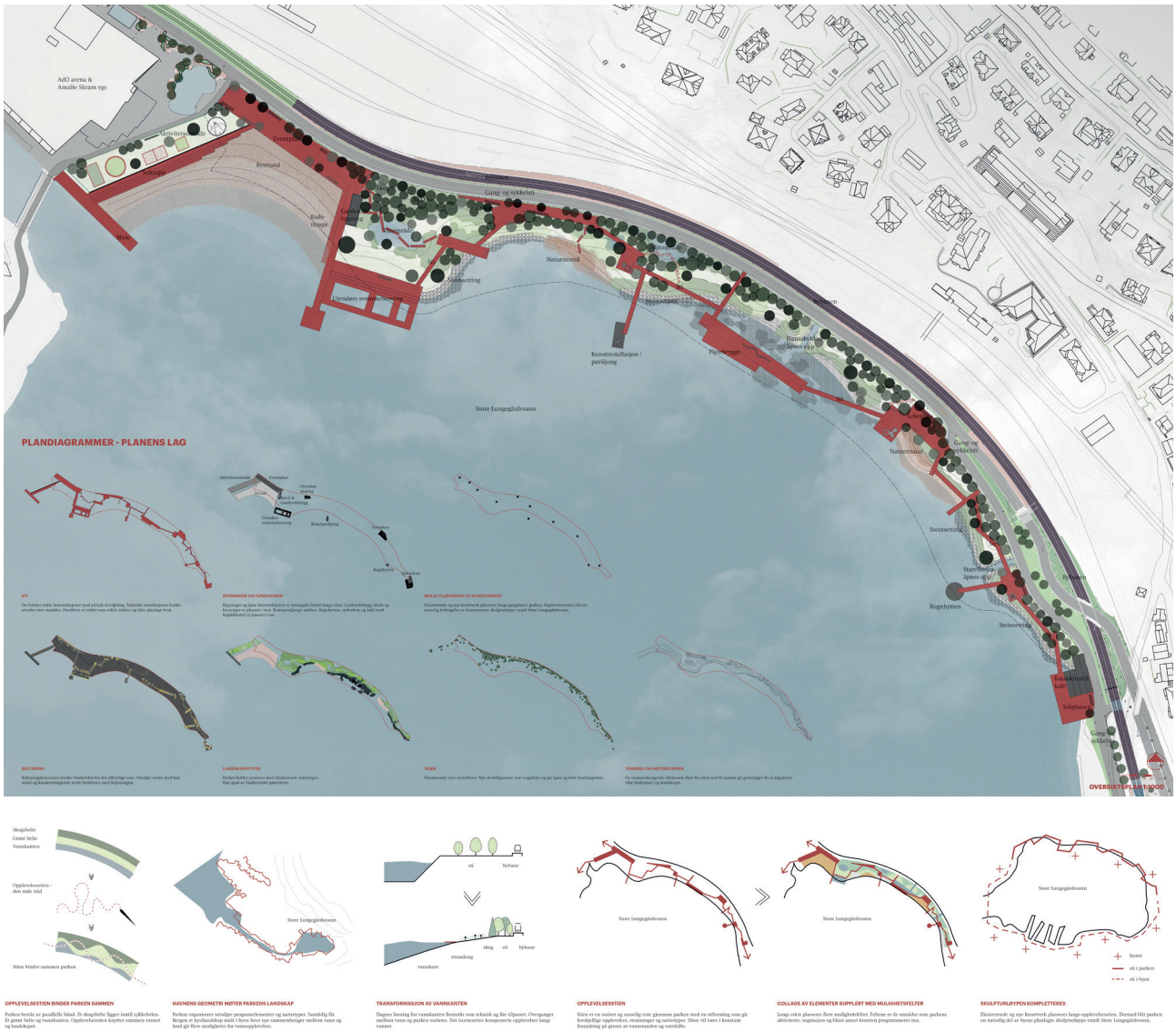
LIGHT BUREAU (TIDLIGERE ÅF); LYSDSIGN

Wiggo P. Evensen

Ambisjonen for parken er god: Forslagsstilleren ønsker at parken blir et bevegelses- og opplevelsesrom som kan brukes i hverdagen, og at parken kan gi rike opplevelser både til opphold, rekreasjon og fysisk aktivitet. Bergen får et kystlandskap midt i byen hvor nye sammenhenger mellom vann og land gir flere muligheter for vannopplevelser. Spørsmålet er hvor mye aktivitet og rekreasjon samt kontakt med vannet det legges opp til.

Strandsonen utformes på tre ulike måter: enten som ”by- eller naturstrand” (sand), et område med takrør og som ”steinsetting” (dette er ikke definert, men vist på illustrasjoner som store steinblokker), i tillegg til brygger. Dette gir i sum overraskende få og små steder som er tilrettelagt for menneskelig ferdsel ned til og langs vannkanten. Bortsett fra ved Bystranda så kommer man nesten aldri ned til vannet. Opplevelsesstien er lagt stort sett 1,5-2,5m høyere enn vannet, og utenfor denne stien er det ikke tilrettelagt for opphold.

Forslaget foreslår å åpne bekkeløpene Starebekken og Hansabekken gjennom parken. Det er vist bra tilkomst med klopp til Starebekken, men ingen/dårlig tilkomst til Hansabekken. Her går viktige opplevelseskvaliteter tapt. Forslaget legger opp til lite blokkering av vannlinja/horizonten, noe som er positivt.

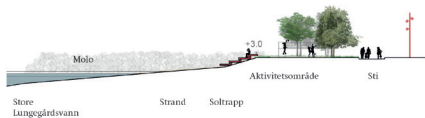
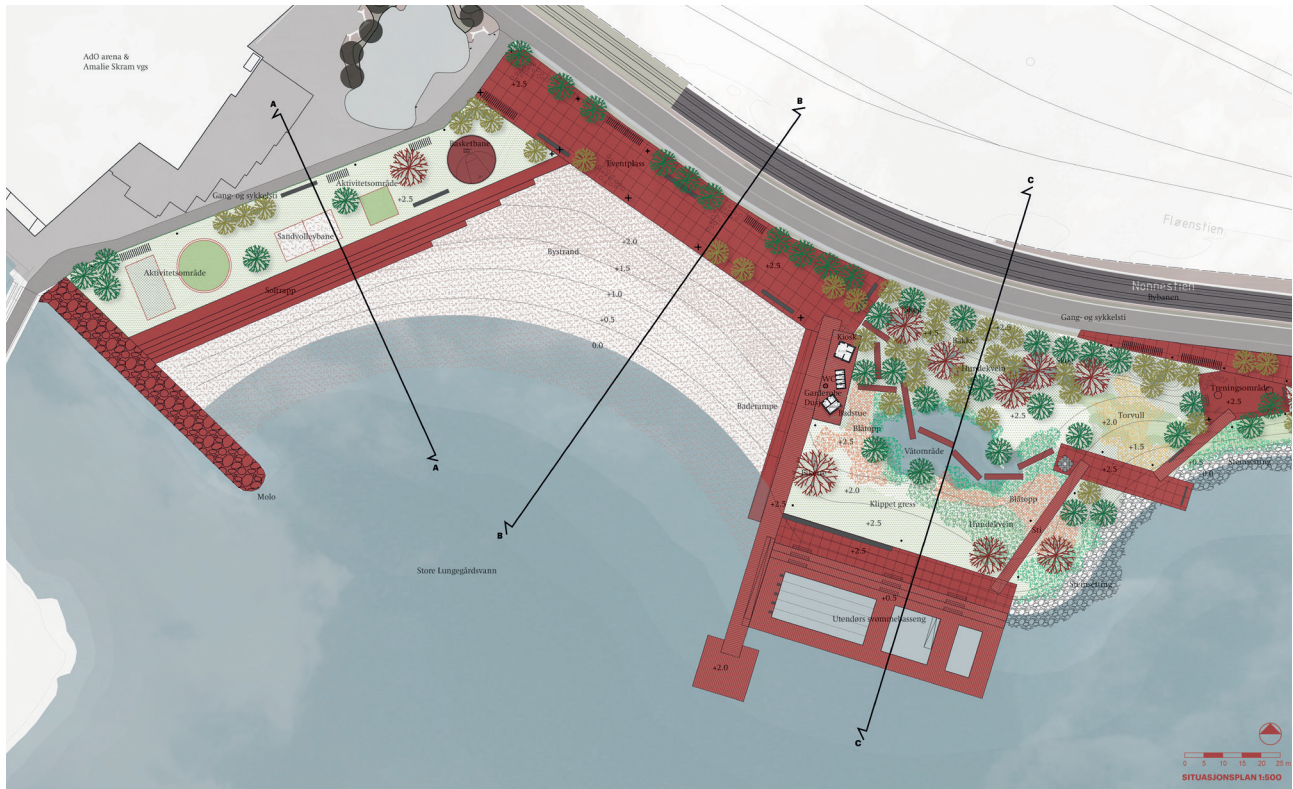

Forslaget legger opp til en forlengelse av kyststien i Bergen, og en sammenheng med resten av sentrum. Konseptet er todelt: de ønsker å skape en kombinert bystrand og bypark rundt opplevelser av vann som gjøres tilgjengelig i ulike former: regn, tåke, snø og is. Det andre konseptet er en nytolkning av den opprinnelige Lungegårdsparkens karakter. De har et ønske om å lage en variert og sanselig rute gjennom parken, en collage av opplevelser. De ser for seg stemninger og naturtyper som er i endring pga vannstandsending og værskifte. Slik sett kan det sies at konseptet gjenspeiler tilhørighet i Bergen. Opplevelsesstien er tenkt som et langstrakt bymøbel eller en «robust ryggrad» som utgjør rammen for de mange ønsker og behov som stilles til parkens funksjonalitet og utforming. De ser for seg parken som en fremtidsrettet bynatur, eller en økopark på dugnad, der det er fokus på biologisk mangfold og medvirkning. Dette er også en fin tilnærming. Bynaturen kobles sammen med eksisterende naturtyper i omgivelsene, karakterisert med 4 overordnede landskapstyper: kystlandskapet (inspirert av byfjellene), det urbane landskapet (inspirert av Kronstad), marine biotoper (Lungegårdsvannet) og det rensende landskapet (ved overvannshåndtering). Konseptet med de

fire landskapstypene virker imidlertid noe søkt i denne smale parken. Hvordan vegetasjonssamfunnene er plassert i forhold til hverandre eller hvordan de kan oppleves, er ikke formidlet.

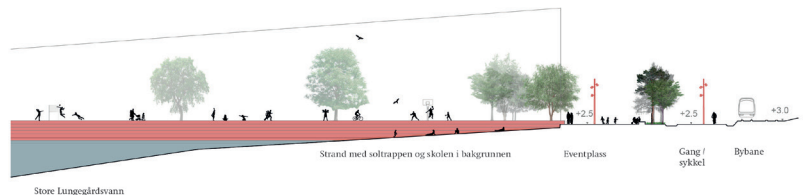
Forslaget innebærer en smal park, det smaleste av alle forslagene, der mye av prosjektområdet består av vannflater, gjennom en utvidelse av Lungegårdsvannet. Forslaget innebærer mye bortgraving/fjerning av eksisterende fyllmasser, men dette er det ikke redegjort for. Utformingen av parken har et mykt forløp med stort sett skrått eller skrånende terreng, og store områder er utilgjengelige ved at de består av felter med torvmyrull eller andre planter som ikke tåler tråkk eller takerør der det ikke er lagt opp til at man skal bevege seg. Juryen mener derfor at områdets potensiale er svakt utnyttet.

Opplevelsesstien er utformet som et kantete forløp gjennom parken, og består av geometriske / lineære elementer i form av opphevede bordganger eller plattinger. Opplevelsesstien er lagt slik at man kommer stedvis tett på vannet, men bare unntaksvis ned til vannet. Bortsett fra området rundt bystranda er det lite areal utenfor bordgangene som er

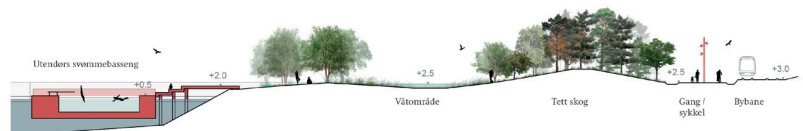

SNITT AA 1:500

MOTTO: OPPLEVELSESTIEN

SNITT BB 1:500

tilrettelagt for ferdsel eller opphold. Kvaliteten i parkrommene er dårlig formidlet i forslaget.

Kunstpaviljongen ute i vannet kan bli et nytt ikon i Lungegårdsvannet. Regnhytten er også plassert ute i vannet. Dette er imidlertid utfordrende pga kunstverkets forhold til vann. Bystranda er bred og romslig, men for øvrig er store deler av parkens arealer gjort utilgjengelig (vann, steinsetting, myrtevull etc), slik at det er få parkrom for mennesker. Parkrommene tilrettelagt for mennesker er lagt som utvida deler av opplevelsesstien, noe som gir lite variasjon i bruk.

Forslaget viser god kontakt/sammenheng med øvrig kyststi i Bergen, langs sjøen. Forslaget illustrerer eller beskriver ingen forslag til forbindelse mellom sjø og fjell/bakenforliggende by i området. Innenfor området har forslaget god kontakt med ekspressåren for sykkel/gående langs Bybanen. Innenfor parkens avgrensning er det imidlertid få gangmuligheter bortsett fra Opplevelsesstien. Utover denne er det kun én sti over et våtområde.

Plassdannelsen fra AdO-arena til Bystranda er formet med et grønt belte med aktiviteter mellom den harde plassen og bystranda. Forslaget fremstår her mer som en programmering og som lite bearbeidet.

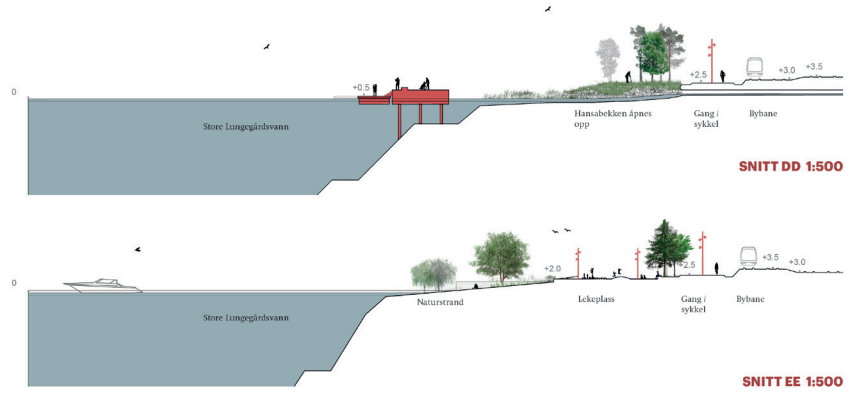
FUNKSJONER OG BRUK

Dette er i utgangspunktet en park utformet for "alle". Aktivitetsområdene er samlet inn i 3 soner, og alle er koblet til Opplevelsesstien. Alle aktivitetene er konsentrert innenfor små områder. Det savnes åpne, uprogramerte områder, dvs parkrom for frie aktiviteter. En lekeplass er plassert like ved sykkelveien, noe som kan bli en utfordring. Lekeplassen kunne etter juryens syn vært lagt mer inn i parken. Forslaget har søkelys på å skape en økopark som utvikles på dugnad, slik at intensjonene til den opprinnelige parken videreføres. Dette er en god tanke: et "pionerfelt" kan skape sosialt engasjement, tilhørighet og motvirke isolasjon og ensomhet. Opplevelsesstien har ambisjoner om å bli en del av skulpturløypen rundt Store Lungegårdsvann, og det er lagt opp til plassering av kunst på plassdannelsene langs denne.

SKJEMATISK FREMSTILLING AV 3-TRINNSSTRATEGI FOR OVERVANNSHÅNDTERING
Samlet bidrar alle landskapsreguleringer til en robust og effektiv struktur for overvannshåndteringen i parken og områdene rundt.

MOTTO: OPPLEVELSESSTIEN

Dette gir lite rom for variasjon. Det virker også litt merkelig å plassere en badstu relativt langt fra sjøen.

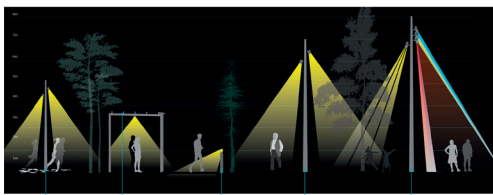
Den økologiske vinklingen på plantekonseptet med lokalt preg er i utgangspunktet positivt, spesielt fokuset på biologisk mangfold og bruk av lokal (kortreist) jordsmonn. Det er både interessant og tidsaktuell holdning med fokus på å benytte lokale verdier. Det er fint med planteskjema som viser når de forskjellige plantene blomstrer. Dette er eneste forslaget som har et konkret forslag til plantearter og det er fint de bruker lokale planter.

Forslaget legger opp til en romslig bystrand og utendørs svømmeanlegg med mange varierte oppholdsplasser. Det ønsker å tilby en læringsarena om klima og et samlende eventspace til konserter, markeder og feiring av livets store og små begivenheter. Forslaget har mange sekundære oppholdsplasser i vest (ved bystranda og svømmebassenget). Dette trekkes fram som positive elementer, men det trekkes ned at store deler av parkens arealer er bare til å se på.

Opplevelsesstien er tilpasset ulike bruk, mennesker i alle aldre samt både aktiviteter og ro, men den er utformet og plassert slik at det trolig blir behov for rekkverk og gjerder på store deler av strekningen. Rampa ned til sjøen ved bystranda er tegnet altfor bratt (fall ca 1:10), og vil dermed ikke oppfylle kravene til universell utforming.

GJENNOMFØRBARHET OG DRIFTSMESSIGE FORHOLD
Forslaget legger opp til relativt lite skjøtsels- og vedlikeholdsbehov. Opplevelsesstien består av harde dekker i parken: trolig av betongdekker, selv om det fremstår som tredekke. Dette har lang levetid. Det er uklart om opplevelsesstien er kjørbær. Svømmebassenget er foreslått med bunn, noe som er realiserbart. Det er benyttet et robust plantevalg der det skal legges opp til lite skjøtsel.

Belysningen er noe generelt presentert. Det ser ut til at alle plasser, stier og promenader skal belyses. Dette kunne vært differensiert. Alle deler av parken trenger ikke å belyses, det ligger også en kvalitet i fravær av lys.

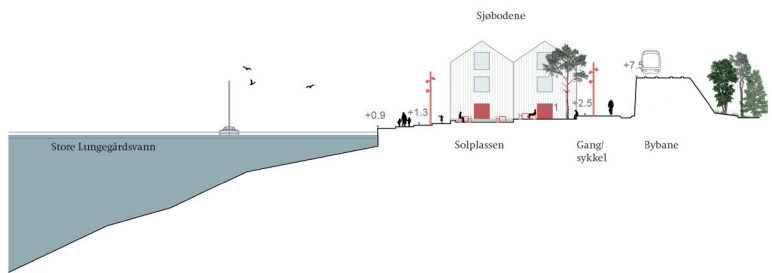
Identitetsskapende lykt som følger hovedstien. Nedadrettet lys ivaretar en trygg og tydelig lesbarhet av dekket.

Takmontert rundstrålende lys som gir et behagelig og mykt lys i konstruksjoner. Bygg vil fremstå som varmt og innbydende i de mørke tidene.

Lav funksjonsbelysning som kan benyttes ved avstikkerer og stier.

Romskapende og funksjonell belysning til oppholdsarealer, møteplasser og beplantning.

Mastemonteerte profiler som legger til rette for lek og tilfører identitetsskapende elementer.

MOTTO: OPPLEVSESSTIEN

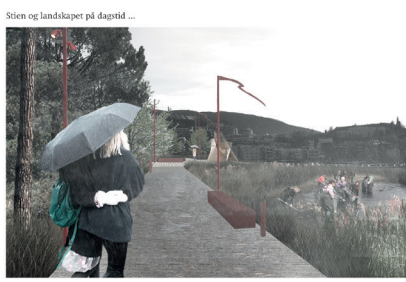
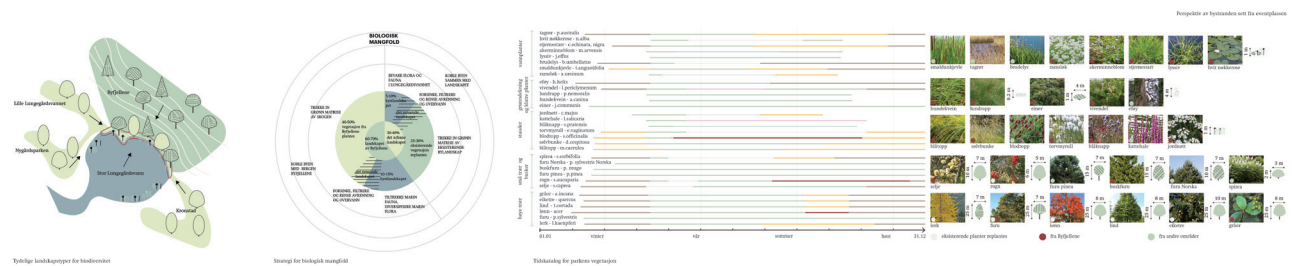
Overblikksperspektiv av delområdet 2

Perspektiv av Opplevsesstien igjennom skogen

Perspektiv av Opplevsesstien Lang kanten

Motto: «True blue»
White Arkitekter, Florian Kosche Dipl.-Ing. MRIF
ÅF Engineering AS, ÅF Advansia AS

Norske arkitekters landsforbund (NAL)

Norske arkitekters landsforbund (NAL) er en fagideell medlemsorganisasjon for over 4300 arkitekter i Norge. Vi arbeider for å fremme god arkitektur og stedsutvikling, og utvikler forbildeprosjekter innen miljø og bærekraft med våre samarbeidspartnere. Vårt mål er å øke miljøkompetansen og tverrfagligheten blant arkitekter, planleggere og øvrige aktører i byggesektoren.

arkitektur.no

Norske Arkitektkonkurranser (NAK)

Norske Arkitektkonkurranser (NAK) er den eneste publikasjon i sitt slag, der arkitektkonkurransene dokumenteres på en systematisk og profesjonell måte. Her presenteres både vinnerprosjektet og de øvrige premierte, innkjøpte og hedrede utkastene, samt de sentrale deler av juryens kritikk. NAK oppleves av oppdragsgiver som et nyttig redskap i det videre arbeid med gjennomføring av byggesaken, samt at det gir god «markedsføring» for oppdragsgiveren og for prosjektet som skal realiseres.

